

Лаодикея — Бірінші Нөмір

Ишаяның Көрініс аңғарына арналған апат жөніндегі пайғамбарлығы

Jeff Pippenger

2023-08-14

Аян аңғары туралы ауыр сөз. Саған енді не болды, түгелдей шатырлардың үстіне неге көтерілдің? У-шу мен абыр-сабырға толы, аласапыран қала, шаттыққа кенелген қала! Сенің өлтірілгендерің қылыштан өлтірілген жоқ, шайқаста қаза тапқан да жоқ. Барлық әміршілерің бірге қашып кетті, садақшылардың қолына байланып түсті; сенің ішіңнен табылғандардың бәрі бірге байланып түсті, алысқа қашқандары да солай. Сондықтан мен: «Менен көздеріңді бұрыңдар; мен ащы жылаймын; халқымның қызы ойрандалғаны үшін мені жұбатуға тырыспаңдар»,— дедім. Өйткені бұл — Аян аңғарында Әскер Иесі Жаратушы Тәңірден келген күйзеліс, тапталу және абдырау күні, қабырғаларды құлату күні, тауларға жалбарынып айқайлау күні. Ишая 22:1–5.

Ишая кітабында «ауыр жүк» сөзі он сегіз рет кездеседі. Сол сілтемелердің он бірі тікелей апат туралы пайғамбарлықтарды білдіреді, ал қалған жетеуі ауыр жүктің иыққа артылатын нәрсе екенін меңзейді. «Ауыр жүк» деп аударылған сол сілтемелердің тек біреуі ғана иыққа артылатын нәрсені білдіреді және сонымен бірге апат туралы пайғамбарлық та болып табылады. Мен көтерілетін нәрсені білдіретін, бірақ сонымен қатар апат туралы пайғамбарлық та болып табылатын еврей сөзіне қатысты сол бір сілтемені қарастырмақпын; сондықтан біз бұл айырмашылықты әуел бастан айқындап отырмыз, дегенмен бұл деректерге кейінірек қайта оралмаймыз.

Бұл тарау «аяндар аңғарының» анықтамасына қатысты көмескі емес, өйткені ол «Дәуіт қаласы» әрі сондай-ақ «Иерусалим» деп айқындалған. Аяндар аңғары — Даниял кітабының он бірінші тарауының соңғы алты аятының тарихы кезеңіндегі лаодикиялық Адвентизмге жасалған сілтеме. Ишая осы апаттың мәнмәтінін жиырмасыншы тарауда бейнеленген тарих арқылы белгілеп, Египеттегі Ашдод деп аталатын қаланы басып алу үшін Тартан атты әскери қолбасшыны жіберген Ассур патшасының дүниені біртіндеп жаулап алуын сипаттады.

Жексенбілік заң Даниелдің он бірінші тарауының қырық бірінші аятында айқындалады, әрі онда жексенбілік заң кезінде папалықтың қолынан «құтылатын» үш топ көрсетіледі.

Тартан Ашдодқа келген жылы, (оны Ассур патшасы Саргон жіберген кезде,) ол Ашдодқа қарсы соғысып, оны басып алды; сол уақытта Жаратқан Ие Амоц ұлы Ишая арқылы былай деді: «Бар да, беліңнен қап киімді шешіп таста, аяғыңнан аяқ киіміңді салып таста». Ол солай істеп, жалаңаш әрі жалаңаяқ жүрді. Сонда Жаратқан Ие былай деді: «Құлым Ишая Мысыр мен Күш туралы белгі әрі ғажайып ретінде үш жыл бойы жалаңаш және жалаңаяқ жүргені сияқты, Ассур патшасы да мысырлық тұтқындарды және күштік айдалғандарды, жасын да, кәрісін де, жалаңаш әрі жалаңаяқ, тіпті бөкселері ашық күйінде, Мысырдың масқарасы үшін айдап әкетеді. Сонда олар өздерінің үміті

болған Күштен және өздерінің мақтанышы болған Мысырдан қорқып, ұялатын болады. Сол күні осы аралдың тұрғыны: “Міне, біздің үмітіміз осындай екен; біз Ассур патшасынан құтқарылу үшін көмек іздеп соған қашып едік, енді біз қалай құтыламыз?” — дейтін болады». Ишая 20:1–6.

Арал тұрғындары көтерген сұрақ — Даниялдың он бірінші тарауында солтүстіктің патшасы ретінде де бейнеленетін Ассур патшасынан олар қалай құтылмақ.

Ол [солтүстіктің патшасы] да Даңқты жерге кіреді, әрі көптеген елдер құлайды; бірақ мыналар — Едом, Моаб және Аммон ұрпақтарының басшылары — оның қолынан құтылып кетеді. Даниял 11:41.

Осы аятта Америка Құрама Штаттарындағы жексенбілік заң айқындалып көрсетілген, әрі Даниял кітабындағы бұл үзіндіде назар аударуға тұрарлық кейбір нәзік реңктер бар. Даниялдың он бірінші тарауының қырықыншыдан қырық үшінші аяттарына дейін қатар келген үш аяттың барлығы да «елдерді» көрсетеді. Қырықыншы аятта бұрынғы Кеңес Одағын бейнелейтін елдер 1989 жылы папалық пен Америка Құрама Штаттарының тарапынан сыпырып әкетілді. Қазіргі заман тарихшылары бұл деректі растайды.

Содан кейін қырық екінші аятта «елдер» деген сөзді көреміз; ол жер шарының барлық елдерін білдіреді, өйткені солтүстік патшасы (папалық) бүкіл дүниені бейнелейтін Мысырды жаулап алады. Бұл — реңктерінің бірі. Мен осы үш аятқа қатысты айтып отырған екі реңктің екіншісі қырық бірінші аяттағы «құтылу» сөзіне, содан соң қайтадан қырық екінші аяттағы «құтылу» сөзіне байланысты. Екеуі де «құтылу» деп аударылғанымен, олар екі түрлі еврей сөзі. Қырық екінші аятта «құтылу» деп аударылған еврей сөзі ешқандай құтқарылудың табылмайтынын білдіреді, өйткені Біріккен Ұлттар Ұйымын бейнелейтін «он патша» өздерінің бір дүниежүзілік үкіметін папалық аңның билігіне беруге келіскенде, құтылу жоқ — ешқандай құтқарылу жоқ.

Сен көрген он мүйіз — әлі патшалық алмаған он патша; бірақ олар аңмен бірге бір сағаттай патшаларша билік алады. Бұлардың ойы бір, және өз күш-қуаты мен өктемдігін аңға береді. Бұлар Тоқтамен соғысады, бірақ Тоқты оларды жеңіп шығады; өйткені Ол — мырзалардың Иесі әрі патшалардың Патшасы. Ал Онымен бірге болғандар — шақырылған, таңдап алынған және адалдар. Сонда ол маған: «Сен көрген, жезөкше отырған сулар — халықтар, қалың жұрт, ұлттар және тілдер. Ал сен аңның үстінен көрген он мүйіз — бұлар жезөкшені жек көріп, оны қаңыратып, жалаңаш қалдырады, оның тәнін жеп, өзін отпен өртеп жібереді. Өйткені Құдай олардың жүректеріне Өз еркін орындауды, өзара келісімде болуды және Құдайдың сөздері орындалғанға дейін өз патшалықтарын аңға беруді салды» деді. Аян 17:12–17.

Бұл «он патша» Құдай Сөзінде қайта-қайта аталады, сондай-ақ Илиястың оқиғасында да кездеседі: Израил патшасы Ахаб он рудың басшысы болды, әрі ол Езабелге үйленген еді. Езабел — дүниенің соңындағы папалық, Илияс — үшінші періштенің хабарының хабаршылары, ал Ахаб — он патшалық одақтың басшысы. Ахаб жексенбілік заңның пайғамбарлық тарихы кезінде Біріккен Ұлттар Ұйымының жетекшісі ретіндегі Америка

Құрама Штаттарын бейнелейді. Мысырды Ассур басып алған кезде, Даниялдың он бірінші тарауының қырық екінші аятындағы солтүстіктің патшасы он патшаны өз патшалықтарын папалық билікке тапсыруға келісуге жаңа ғана мәжбүрлеген болады.

«Соңғы дағдарысқа жақындаған сайын, Иеміздің құралдары арасында үйлесім мен бірлік болуы аса зор маңызға ие. Дүние дауылға, соғысқа және алауыздыққа толы. Алайда бір бастың астында — папалық билік астында — халық Құдайға Оның куәгерлерінің тұлғасында қарсы тұру үшін бірігетін болады. Бұл одақты ұлы жолдан тайған бекітеді. Ол шындыққа қарсы соғысу үшін өз агенттерін біріктіруге ұмтылған кезде, оның жақтаушыларын бөлуге және бытыратып жіберуге де әрекет етеді. Қызғаныш, жаман күмән, жамандау — осылардың бәрі оның тарапынан алауыздық пен келіспеушілік туғызу үшін қоздырылады». *Testimonies, volume 7, 182.*

Қырық бірінші аятта біз “қашып құтылу” деген сөзді кездестіреміз, сондай-ақ қырық екінші аятта да “қашып құтылу” деген сөз бар, бірақ бұлар еврей тіліндегі екі түрлі сөз. Қырық бірінші аяттағы “қашып құтылу” деп аударылған сөз тайғанақтап құтылғандай қашып шығу дегенді білдіреді. Ишаяның жиырмасыншы тарауының алтыншы аятында “қашып құтылу” деп аударылған сөз де осы. “Сол күні” “осы аралдың тұрғыны” Даниял он бірде және Жазбаның тағы бірнеше үзіндісінде көрсетілгендей, “сол күні” дүниені біртіндеп жаулап келе жатқан ассурлықтан қалай қашып құтыла алатынын сұрайды.

Даниелдің он бірінші тарауының қырық бірінші аятында папалық, немесе Даниел оны бейнелейтіндей, солтүстік патшасы, не Ишая оны бейнелейтіндей, ассурлық, Америка Құрама Штаттарын бейнелейтін «даңқты жерді» жаулап алып жатқан кезде, анықталатын екі топ бар.

Ол сондай-ақ даңқты елге кіреді, әрі көптеген елдер құлатылады; бірақ мыналар оның қолынан құтылады: Едом, Моаб және Аммон ұрпақтарының таңдаулылары. Даниел 11:41.

Бірі — құлатылатын «көптер», ал екінші топ «Едом, Моаб және Аммон ұлдарының басшылары» ретінде бейнеленген. Жексенбілік заң қабылданғанда, Аян 18:4 әлі де Бабылда жүргендерді «одан шығындар» деп шақырады.

Сонда мен көктен тағы бір дауысты естідім, ол былай деді: «Одан шығындар, халкым, оның күнәларына ортақ болып қалмауларың үшін және оның жазаларына ұшырамауларың үшін». Аян 18:4.

Едом, Моаб және Аммон ұрпақтарының бастылары — Ишаяның жиырмасыншы тарауындағы арал халықтары үміт етіп отырғандай, тайқып құтылып кететіндер.

Қырық бірінші аятқа қатысты мен айтып отырған өзге реңк мынау: қырықыншы, қырық бірінші және қырық екінші аяттарда біз “елдер” деген сөзді табамыз, бірақ қырық бірінші аятта ол — түпнұсқа Даниял мәтінінде жоқ, кейіннен толықтырылып берілген сөз, сондықтан ол жерде болуға тиісті емес. Кеңес Одағының күйреуі кезінде қырықыншы аяттың орындалуымен көптеген елдер құлатылды, ал папалық Біріккен Ұлттар Ұйымын өз

қолына алған кезде көптеген елдер бағындырылады. Бірақ Америка Құрама Штаттарындағы жексенбілік заң кезінде құлатылатын “көптер” көптеген елдер емес; олар тек Жетінші күн адвентистері ғана бола алады.

«Егер ақиқат нұры саған ұсынылып, төртінші өсиеттің сенбісін ашып көрсетсе, әрі жексенбіні ұстануға Құдай Сөзінде ешбір негіз жоқ екенін айқындаса, ал сен соған карамастан әлі де жалған сенбіге жабысып, Құдай “Менің қасиетті күнім” деп атайтын сенбіні қасиетті сақтаудан бас тартсаң, онда сен аңның таңбасын қабылдайсың. Бұл қашан болады? Сен жексенбі күні еңбектен тыйылып, Құдайға ғибадат етуді бұйыратын жарлыққа мойынсұнған кезде, әрі Киелі кітапта жексенбінің кәдімгі жұмыс күнінен өзге нәрсе екенін көрсететін бірде-бір сөз жоқ екенін біле тұра, аңның таңбасын қабылдауға келісім бересің де, Құдайдың мөрінен бас тартасың». Review and Herald, July 13, 1897.

Жетінші күн адвентистері қауымының кез келген мүшесі шомылдыру рәсімі арқылы қауымға алғаш қабылданған кезде сенбі туралы ілімді қабылдаған, сондықтан олар сенбіге қатысты «ақиқаттың нұры» үшін жауапты болып есептеледі.

«Сенбі күнін өзгерту — Рим шіркеуінің билігінің белгісі немесе таңбасы. Төртінші өсиеттің талаптарын түсіне отырып, шынайының орнына жалған сенбіні ұстануды таңдайтындар, сол арқылы оны бұйыруға жалғыз өзі өкілетті болған билікке тағзым етіп отыр. Аңның таңбасы — Құдай белгілеп тағайындаған күннің орнына әлем қабылдап алған папалық сенбі.»

«Өзірге ешкім аңның таңбасын алған жоқ. Сынақ уақыты әлі келген жоқ. Рим-католик қауымын да қоспағанда емес, әрбір шіркеуде шынайы мәсіхшілер бар. Ешкім өзіне түскен нұрды қабылдап, төртінші өсиеттің міндеттілігін көрмейінше айыпталмайды. Бірақ жалған сенбі күнін күштеп орындататын жарлық шыққанда, әрі үшінші періштенің қатты дауысы адамдарды аңға және оның мүсініне табынудан сақтандырғанда, жалған мен шынның арасындағы шекара айқын түрде тартылатын болады. Сонда да заңсыздықта қала беретіндер аңның таңбасын алады.

«Біз бұл кезеңге шапшаң қадамдармен жақындап келеміз. Протестанттық шіркеулер жалған дінді қолдап-қуаттау үшін зайырлы билікпен біріккен кезде, сол жалған дінге қарсы тұрғаны үшін олардың ата-бабалары ең қатал қудалауға ұшыраған болса, сол уақытта папалық сенбі шіркеу мен мемлекеттің біріккен билігімен күштеп орындалатын болады. Ұлттық діннен безу болады, ол тек ұлттық күйреумен ғана аяқталады». Қолжазба 51, 1899.

Жексенбілік заң кезінде үшінші періштенің нұры үшін жауапқа тартылатын жалғыз адамдар — Жетінші күн адвентистері, өйткені дәл сол кезде ғана адвентизмнен тысқары тұрғандарға үшінші періштенің сынағы ұсынылатын болады. Жексенбілік заң кезінде құлатылатын «көптер» — Лаодикеялық адвентистер, өйткені «сот Құдайдың үйінен басталады».

Осылайша соңғылар алдыңғылар болады, ал алдыңғылар соңғылар: өйткені шақырылғандар көп, бірақ таңдалғандар аз. Матай 20:16.

Ишая Мысыр мен Эфиопия үшін папалықтың дүниені біртіндеп жаулап алуына қатысты «белгі әрі ғажайып» болып табылады. Мысыр — Біріккен Ұлттар Ұйымы; Эфиопия — Америка Құрама Штаттары, ал Ассур — папалық. Сол пайғамбарлық тарихтың аясында Ишая қасірет жайлы бірқатар пайғамбарлықтарды баяндай бастайды. Жиырма екінші тарау жексенбілік заң кезінде құлатылатын Лаодикиялықтар және Бабылдан «Едомды, Моабты және Аммон ұрпақтарының таңдаулыларын» шақырып шығаратын Филадельфиялықтар туралы.

Лаодикиялық Адвентизмде құтқарылу үшін қажетті мінез-құлық жоқ, әрі жексенбілік заң кезінде олар Иеміздің аузынан құсырылады. Мен бұл деректі тек келесі ойды ерекше атап көрсету үшін ғана ескертіп отырмын. Ишаяның жиырма екінші тарауы Лаодикияның жоғалуының тағы бір себебін бейнелейді, өйткені қасірет жайлы пайғамбарлық «аянның» аңғарына қарсы айтылған. «Аян» деп аударылатын екі негізгі еврей сөзі бар. Соның бірі пайғамбарлық оқиғалар тізбегін білдіреді, ал екіншісі Мәсіх туралы аянды білдіреді. Бірі қауымнан тыс нәрсені, ал екіншісі қауымның ішіндегі нәрсені білдіреді. Жиырма екінші тараудағы сөз пайғамбарлық оқиғаларды білдіретін аян, әрі ол Нақыл сөздер кітабында «аян» деп аударылған сөзбен бірдей.

Аян жоқ жерде халық құриды; ал заңды сақтайтын адам бақытты. Нақыл сөздер 29:18.

«Көру аңғары туралы ауыр хабар» — бұл дүниенің ақырында Құдайдың қауымындағы құлшылық етушілердің екі тобын айқындайтын пайғамбарлық. Шебна арқылы бейнеленген бір топ — Лаодикия, ал екінші топ — Хилкияның ұлы Елиаким арқылы бейнеленген Филадельфия. Тараудағы осы екі топтың арасындағы айырмашылық, әрине, он қыз туралы астарлы әңгіменің өзіндегі айырмашылықпен бірдей. Бір топта түн ортасында май бар, ал екінші топта жоқ. «Май» ретіндегі нышан өзі кездесетін мәнмәтінге қарай әртүрлі ақиқаттарды білдіреді, бірақ Ишаяның жиырма екінші тарауында он қыздың «майы» «көрініс» деген сөзбен бейнеленген. Бір топта «май» бар, ал екінші топта жоқ.

«Бүкіл жердің Иесінің қасында тұрған майланғандар» бір кездері жапқыш керуб ретінде Шайтанға берілген орынды иеленеді. Өзінің тағысын қоршаған киелі болмыстар арқылы Ие жер тұрғындарымен үздіксіз байланыс жасап тұрады. Алтын май Құдай сенушілердің шамдарын жыпылықтап сөніп қалмасын деп қамтамасыз етіп тұратын рақымды білдіреді. Егер бұл киелі май көктен Құдай Рухының хабарлары арқылы құйылып тұрмаса, зұлымдық күштері адамдарды түгелдей өз билігіне алар еді.

«Құдай бізге жіберетін хабарларын қабылдасак, Оған құрмет көрсетілмейді. Осылайша біз Ол жанымызға құйып, қараңғылықтағыларға жеткізілсін деген алтын майды қабылдамаймыз. “Міне, Күйеу жігіт келе жатыр; Оны қарсы алуға шығындар”,— деген шақыру естілгенде, киелі майды қабылдамаған, жүректерінде Мәсіхтің рақымын қадірлеп сақтамағандар, ақымақ қыздар сияқты, Иелерін қарсы алуға дайын емес екендерін көреді. Олардың өздерінде бұл майды алуға күш жоқ, және өмірлері күйрейді. Бірақ егер Құдайдың Киелі Рухы сұралса, егер біз Мұса сияқты: “Маған Өз даңқыңды көрсет”,— деп жалбарынсақ, онда Құдайдың сүйіспеншілігі жүректерімізге құйылады. Алтын түтіктер арқылы алтын май бізге жеткізіледі. “Күшпен де емес, қуатпен де емес,

бірақ Менің Рухыммен, — дейді Әскербасы Жаратқан Ие”. Әділдіктің Күнінің жарқын сәулелерін қабылдау арқылы Құдайдың балалары дүниеде шамдардай жарқырайды». Review and Herald, July 20, 1897.

Пайғамбарлардың рухтары бір-бірімен үйлеседі, ал Зәкәрияның екі майланғаны Аян кітабының он бірінші тарауындағы екі куәгер де болып табылады.

«Екі куәгер жөнінде пайғамбар әрі қарай былай деп жариялайды: “Бұлар — жердің Құдайының алдында тұрған екі зәйтүн ағашы және екі шырақ шам.” “Сенің сөзің, — деді забур жыршысы, — аяғым үшін шырақ, әрі жолыма нұр.” Аян 11:4; Забур 119:105. Екі куәгер Ескі және Жаңа Өсиет Жазбаларын бейнелейді. Екеуі де Құдай заңының шығу тегі мен мәңгілігі туралы маңызды куәлік береді. Екеуі де сондай-ақ құтқарылу жоспары туралы куәлік етеді. Ескі Өсиеттің рәміздері, құрбандықтары және пайғамбарлықтары келуге тиісті Құтқарушыны алдын ала нұсқайды. Жаңа Өсиеттің Інжілдері мен Елшілік хаттары дәл сол рәміздер мен пайғамбарлықтар арқылы алдын ала айтылғандай келген Құтқарушы туралы баяндайды.» Ұлы күрес, 267.

Зәкәрияның екі майланғаны Аян кітабының бірінші тарауында бейнеленген хабар жеткізу үдерісін білдіреді. Тарихи оқиғалардың пайғамбарлық «көрінісі» болып табылатын «май» Ескі және Жаңа Өсиеттер арқылы жеткізіледі. Аян он бірінші тарауында бұл екі куә мәнмәтін бойынша Мұса мен Илияс деп айқындалады. Мұса мен Илияс өздері-ақ дербес бір нышан болып табылады.

Олар, Мәсіхтің түрі өзгерген тауы немесе Аян кітабының он бірінші тарауындағыдай, бірге бейнеленген кезде, екі түрлі ақиқаттың рәміздері болып табылады. Тауда олар жексенбілік заң дағдарысы кезіндегі шейіттерді және жүз қырық төрт мыңды білдіреді, ал Аян кітабының он бірінші тарауында олар Ескі және Жаңа Өсиеттерді білдіреді. Бірақ Адвентизм үшін олар бұдан да көбірек мағынаға ие. Яһудилер үшін екі куәлік Ескі Өсиетті білдіретін «заң мен пайғамбарлар» болды, ал мәсіхшілер үшін екі куәгер Ескі және Жаңа Өсиеттер болды, бірақ Адвентизм үшін екі куәгер — Құдай сөзі мен Иса куәлігі. Сондықтан Жохан Патмоста болды.

Мен, Жохан, сендердің бауырларың әрі Иса Мәсіхтің қайғы-қасіретіне, патшалығына және төзіміне ортақтасушы серіктерің, Құдайдың сөзі үшін және Иса Мәсіхтің куәлігі үшін Патмос деп аталатын аралда болдым. Аян 1:9.

Ишаяның жиырма екінші тарауында Мұса мен Илиястың екі куәгері бейнеленген, бірақ мұны тек тарауға «Альфа мен Омега» қағидатын қолданған жағдайда ғана тануға болады. Исаның Еммаусқа барар жолда шәкірттеріне пайғамбарлық оқиғалардың «көрінісін» түсіндіруін қай жерден бастағанын қарастырыңыз.

«Киелі кітап тарихының нағыз Әліппесі саналатын Мұсадан бастап, Мәсіх бүкіл Жазбаларда Өзіне қатысты айтылғандарды түсіндіріп берді». Desire of Ages, 796.

Илияс — Жаратқан Иенің ұлы әрі қорқынышты күні алдында көрінетін пайғамбар; оның хабары Әліп пен Омега қағидасына негізделген, әкелердің (әліп) жүректерін балаларға

(омега) бұрады. Мұса мен Илияс Киелі кітап пайғамбарлығының әліпі мен омегасын бейнелейді. Егер мұны ести алсаңдар, Мұса — Уильям Миллер еді. Мұса да, Миллер де өлді, және екеуі де шабыт арқылы құтқарылғандар деп танылды. Мұса, әрине, өлгеннен кейін бірден қайта тірілді, ал періштелер Миллердің қайта тірілуіне дейін оның қабірінің маңында күтіп тұр. Илияс Жаратқан Иенің ұлы әрі қорқынышты күні келердің алдындағы соңғы хабаршыны бейнелейді.

Яһудилер Құдай Сөзінде алдын ала айтылған хабардың жария етілуін тоқтатуға тырысты; бірақ пайғамбарлық орындалуға тиіс. Жаратқан Ие былай дейді: «Міне, Жаратқан Иенің ұлы да қорқынышты күні келердің алдында Мен сендерге Илияс пайғамбарды жіберемін» (Малахи 4:5). Біреу Илиястың рухы мен құдіретімен келуге тиіс, ал ол көрінгенде, адамдар: «Сен тым шектен тыс құлшыныстысың, Жазбаларды дұрыс түсіндірмейсің. Хабарынды қалай үйрету керектігін саған мен айтайын»,— деуі мүмкін.

«Құдайдың ісі мен адамның ісін ажырата алмайтындар көп. Мен Құдай маған қалай берсе, шындықты солай айтамын, әрі қазір мынаны айтамын: егер кінә тағуды, алауыздық рухын сақтауды жалғастыра берсеңдер, шындықты ешқашан тани алмайсыңдар. Иса Өз шәкірттеріне: “Сендерге айтар сөзім әлі көп, бірақ қазір соның бәріне көтере алмайсыңдар” (Жохан 16:12),— деді. Олар киелі де мәңгілік нәрселерді бағалай алатын жағдайда емес еді; бірақ Иса Жұбатушыны жіберуге уәде берді, Ол оларды барлық нәрсеге үйретіп, Өзі оларға не айтса, соның бәрін естеріне түсіретін еді. Бауырластар, біз адамға арқа сүйемеуіміз керек. “Танауында тынысы бар адамнан безіңдер; өйткені оны не деп бағалауға болады?” (Ишая 2:22). Сендер дәрменсіз жандарынды Исаға іліп қоюларың керек. Тауда бұлақ бар кезде, аңғардағы бастау көзінен ішу бізге жараспайды. Төменгі ағыстарды тастайық; жоғарыдағы қайнарларға келейік. Егер шындықтың сендер түсінбейтін, немесе келісімге келе алмайтын бір тұсы болса, зерттендер, Жазбаны Жазбамен салыстырыңдар, шындықтың окпанын Құдай Сөзінің кеніне терең бойлатыңдар. Өздерінді де, өз пікірлерінді де Құдайдың құрбандық үстеліне қойыңдар, алдын ала қалыптасқан түсініктерінді ысырып тастаңдар, және Көктің Рухы сендерді бүкіл шындыққа жетелесін». *Selected Messages*, 1-кітап, 412.

Ишаяның жиырма екінші тарауында Шебна мен Елияким солтүстік патша Иерусалимге қарай жорық жасап келе жатқан дүниенің ақырындағы Адвентизм ішіндегі дана мен ақылсыздарды бейнелейді. Хилқияның ұлы Елиякимде «аян» болды, ал Шебнада ол болмады.

Аян жоқ жерде халық азады; ал заңды сақтайтын адам — бақытты. Нақыл сөздер 29:18.

Пайғамбарлық хабар, яғни осы аяттағы «көрініс», екі нәрсеге қатысты. Пайғамбарлық нұрдың артуын түсінсең, тірі қаласың; ал түсінбесең — өлесің. Егер түсінбесең, онда жексенбілік заң сынағында сенбіні сақтауға дайын бола алмайсың. Ол кезде «тым кеш» болады. Лаодикиялық Адвентистер жексенбілік заң кезінде құлатылғанда, олар «ақиқат көрінісін» қабылдамағандықтан, заңды да қабылдамайды. Оларда май жоқ; олар сынақ мерзімі жабылардың дәл алдында ашылатын білімнің артуын түсінбейді.

Сен: «Мен баймын, дәулетке кенелдім, еш нәрсеге мұқтаж емеспін»,— дейсің; бірақ өзіңнің сорлы, аянышты, кедей, соқыр және жалаңаш екеніңді білмейсің. Аян 3:17.

Ишаяның белгісі — оның үш жыл бойы жалаңаш әрі жалаңаяқ жүруі. Ол мұны өзінің пайғамбарлық хабарымен ескертілгісі келетіндерді мынаған ескерту үшін істеді: егер сендер пайғамбарлық оқиғалардың аянын түсінбесеңдер, жексенбілік заңға келіп, сорлы, бейшара, кедей, соқыр әрі жалаңаш күйде айдалып әкетілетін тұтқынға айналасыңдар. Ишая Ишаяның өз тарихы үшін белгі мен ғажайып болды, бірақ одан да гөрі дүниенің ақыры үшін болды.

Мұның бәрі оларға өнеге ретінде болды; әрі дүниенің ақырғы заманы жеткен бізге ескерту болсын деп жазылды. 1 Қорынттықтарға 10:11.

Жиырма екінші тараудың алғашқы бес аятында Дәуіттің қаласы Иерусалим «дүрлігуші», «шаттыққа толы», іші «абыр-сабыр» қала ретінде сипатталады. Осы тарауда тіпті дүнияуи адамдар да қолданатын Киелі кітаптағы классикалық тұжырым «қуанышты», «дүрлігуші», іші «абыр-сабыр» қалаға ишара ету үшін пайдаланылады; мұнда он үшінші аяттағылар қуана: «ішіп-жейік; өйткені ертең өлеміз»,— дейді. Алайда олар шаттанып тұрғанымен, олардың адамдары семсерден де емес, шайқаста да емес қырылады; сондықтан Ишая: «Саған не болды?»— деген сұрақ қояды.

Оларды не қинаса да, сол нәрсе оларды үйлердің шатырларына шығарды. «Шатырлар» — күнге, айға және жұлдыздарға табынудың нышаны; бұл — спиритизмнің нышаны. Бұл үзіндіде адвентизм рухани алданудың ықпалында тұр.

Әрі үй төбелерінің үстінде көктегі әскерге табынатындарды; әрі Жаратқан Иеге табынып, Онымен ант ететін, сонымен бірге Малхаммен де ант ететіндерді; әрі Жаратқан Иеден теріс бұрылғандарды; және Жаратқан Иені іздемеген, Оны сұрамағандарды.

Жаратушы Ие Құдайдың алдында үнсіз болыңдар; өйткені Жаратушы Иенің күні жақын: өйткені Жаратушы Ие құрбандық дайындады, Өз қонақтарын шақырды. Жаратушы Иенің құрбандығы болатын күні мынандай болады: Мен әміршілерді, патшаның ұлдарын және бөтен киім кигендердің бәрін жазалаймын. Сол күні табалдырықтан секіріп өтетіндердің бәрін де, қожайындарының үйлерін зорлық пен алдауға толтыратындарды да жазалаймын. Софония 1:5–9.

Жексенбілік заң дағдарысы кезінде Иерусалим ретінде бейнеленген Адвентизм «аян аңғарында» болады. «Май» немесе «аян» арқылы бейнеленген пайғамбарлық хабарды қабылдамайтындар — Екінші Салониқалықтарға арналған хатта Пауыл сөз ететін спиритизммен шұғылданушылар. Сол жерде біз шындыққа деген сүйіспеншілікті қабылдамағандарды да (Шебна) көреміз.

Сондықтан Құдай оларға өтірікке сенулері үшін күшті адасуды жібереді; ақиқатқа сенбей, әділетсіздіктен ләззат алғандардың бәрі сотталуы үшін. 2 Салониқалықтарға 2: 11, 12.

Әрине, Пауыл қолданатын “ақиқат” сөзі — Еврей тіліндегі “ақиқат” сөзінен туындаған грек сөзі; ал ол Еврей тілінде Альфа мен Омеганы бейнелейтін үш еврей әрпін біріктіру арқылы жасалған. Альфа мен Омега қағидасы ретінде бейнеленген “ақиқатты” теріске шығару Лаодикеялықтардың үстіне күшті адасуды әкеледі, ал сол адасу — спиритизм.

«Ишая пайғамбар былай дейді: “Сендерге: ‘Бақсы-балгерлерге, сыбырлап, міңгірлейтін жын шақырушыларға жүгініңдер’, — деп айтқанда, халық өз Құдайына жүгінуге тиіс емес пе? Тірілер үшін өлгендерге жүгінбек пе? Заңға және куәлікке жүгініңдер! Егер олар осы сөзге сай сөйлемесе, оларда жарық жоқ болғаны”». Ишая 8:19, 20. Егер адамдар Жазбаларда адам табиғаты мен өлілердің жай-күйі туралы соншалық анық баяндалған ақиқатты қабылдауға ықыласты болғанда, олар спиритизмнің талаптары мен көріністерінен Шайтанның құдіретпен, белгілермен және жалған ғажайыптармен әрекет етіп жатқанын көрер еді. Бірақ тәндік жүрекке соншалық ұнамды еркіндіктен бас тартқаннан гөрі және өздері сүйетін күнәлардан безгеннен гөрі, көпшілік жарыққа көздерін жұмады да, ескертулерге қарамастан, алға қарай қасарыса жүре береді; сол арада Шайтан олардың айналасына торларын тоқиды, сөйтіп олар оның жеміне айналады. «Өйткені олар құтқарылулары үшін ақиқатқа деген сүйіспеншілікті қабылдамады», сондықтан «Құдай оларға өтірікке сенулері үшін күшті адасуды жібереді». 2 Салониқалықтарға 2:10, 11.» Ұлы тартыс, 559.

Ишаяның жиырма екінші тарауында шаттыққа толы қаланың адамдары өлтіріледі, бірақ шайқаста да, семсерден де емес; олар қашқан басшыларымен бірге байланып, өлтіріледі.

«Егер шіркеу дүниенің ұстанған жолына ұқсас жолды қуса, олар да сол тағдырға ортақ болады. Жоқ, керісінше, өздеріне көбірек нұр берілгендіктен, олардың жазасы тәубеге келмегендердің жазасынан да ауыр болады.

«Біз халық ретінде жер бетіндегі өзге барлық халықтардың алдында ақиқатқа ие екенімізді мойындаймыз. Олай болса, біздің өміріміз бен мінез-құлқымыз осындай сеніммен үйлесімде болуы тиіс. Әділдер көктегі қамба үшін бағалы астықтай бау-бау болып байланып, ал зұлымдар арамшөп секілді соңғы ұлы күннің отына жиналатын күн дәл алдымызда тұр. Бірақ бидай мен арамшөп “ораққа дейін бірге өседі”.» Testimonies, volume 5, 100.

Ишаяның жиырма екінші тарауындағы басшылық «мергендермен» байланыстырылып қойылған. Шебна үйдің үстінен қойылған басшы ретінде айқындалады, ал оның орны Хилқияның ұлы Елиақымға беріледі. Ишаяның жиырма екінші тарауында пайғамбарлық оқиғалардың «көрінісімен» бейнеленген пайғамбарлық хабар солтүстіктің патшасы жақындаған кезде Иерусалимде табынушылардың екі тобын тудырды. Бір топ көктегі қамбаға жиналу үшін, ал екіншісі соңғы күндердің отына тасталу үшін байланып қойылуда. Зұлымдарды байланыстырған нәрсе — «мергендер»; бұл — Құдай Сөзіндегі исламды білдіретін көптеген рәміздердің бірі.

Кедар ұлдарының садақшылар санының қалдығы, сол айбынды ерлер, азаяды; өйткені мұны Израилдің Құдайы Жаратқан Ие айтты. Ишая 21:17.

Міне, Ысмайыл ұлдарының аттары, өз аттары бойынша, өз ұрпақтарына қарай: Ысмайылдың тұңғышы Небайот; одан кейін Кедар, Адбеел, Мибсам, Мишма, Дума, Масса, Хадар, Тема, Етур, Нафиш және Кедема. Бұлар — Ысмайылдың ұлдары, әрі міне, олардың аттары, өз қоныстары мен өз қорғанды қоныстары бойынша; өз ұлттарына қарай он екі әмірші. Жаратылыс 25:13–16.

Адвентизмнің басшылығы 2001 жылғы 11 қыркүйекте Исламның Америка Құрама Штаттарына Киелі кітап пайғамбарлығының орындалуы ретінде шабуыл жасағаны туралы хабарды қабылдамай тастағанда, садақшылардың құрсауында қалды. 9/11-дегі шабуыл 1989 жылы, Кеңес Одағының күйреуі кезінде, мөрі ашылған хабардың расталуы болды. Исламның 9/11-дегі шабуылы 1840 жылғы 11 тамызға параллель болды; сол кезде Исламның тежелуі туралы пайғамбарлық Миллердің негізгі пайғамбарлық қағидасын — бір күн бір жылды білдіретінін — растау арқылы бірінші періштенің хабарын күшейткен еді. 1840 жылғы 11 тамыз бір күн бір жыл қағидасына негізделген алдын ала айтылған оқиғаның орындалуы болды. Ол орындалғанда, бірінші періштенің хабары дүниежүзіндегі әрбір миссиялық бекетке жеткізілді.

9/11 Адвентизмге жариялау үшін берілген «көріністің» негізгі қағидасын растады. Ол қағида — тарихтың қайталанатыны. Күн — бір жыл қағидасы 1840 жылғы 11 тамызда расталған кезде, Аян кітабының оныншы тарауындағы құдіретті періште төмен түсіп, Миллердің сот сағаты туралы хабарын құдіреттендіруді белгілеп берді; осылайша бұл 9/11-де Аян кітабының он сегізінші тарауындағы періштенің төмен түскен уақытын бейнелеп көрсетті.

«Мен Нью-Йоркті алып толқын жайпап кетуі тиіс деп жариялаппын деген сөз қайдан шықты? Мен мұны ешқашан айтқан емеспін. Мен онда қабат үстіне қабат болып бой көтеріп жатқан зәулім ғимараттарға қарағанымда: “Жаратқан Ие жерді қатты сілкіндіру үшін көтерілген кезде, қандай қорқынышты көріністер орын алады! Сонда Аян 18:1–3-тегі сөздер орындалады”, — дедім. Аян кітабының он сегізінші тарауының түгелі жер бетіне келе жатқан нәрселер туралы ескерту болып табылады. Бірақ Нью-Йоркке не келеріне қатысты маған ерекше жарық берілген жоқ; тек бір күні ондағы зәулім ғимараттар Құдай құдіретінің аударып-төңкеруі арқылы құлатылатынын білемін. Маған берілген жарық бойынша, дүниеде жойылу келе жатқанын білемін. Жаратқан Иеден шыққан бір ғана сөз, Оның құдіретті күшінің бір ғана жанасуы — және осы алып құрылыстар құлап түседі. Біз үрейлілігін елестете де алмайтын көріністер орын алады». Review and Herald, July 5, 1906.

Әрине, Ислам туралы бұдан да көп айтуға болады, бірақ Шебна тарихтың қайталануына негізделген пайғамбарлық тарихтың «көрінісін» қабылдамайтындарды бейнелейді; бұл тарихтың қайталануы туралы негізгі ақиқатпен қатар жүреді, яғни бір нәрсенің басталуы сол нәрсенің соңын көрсетеді. 1840 жылғы 11 тамызда Исламның тежелуі Аян кітабының оныншы тарауындағы періштені төмен түсірді, ал 9/11-де Исламның босатылуы Аян кітабының он сегізінші тарауындағы періштені төмен түсірді.

Сонда мен былай дедім: «Тыңдаңдар, өтінемін, уа, Жақыптың басшылары және Исраил үйінің әміршілері! Әділ сотты білу сендердің міндеттерің емес пе? Сендер игілікті жек көріп, жамандықты сүйесіңдер; халқымның терісін олардың үстінен сыпырып, сүйектерінің үстінен егін жұласыңдар; халқымның егін жеп, терісін сыпырып тастайсыңдар; сүйектерін сындырып, қазанға салынатын нәрседей мүшелеп, қазандағы еттей турайсыңдар. Сонда олар Жаратқан Иеге жалбарынады, бірақ Ол оларға жауап бермейді; сол кезде, өз істерінде жамандық жасағандары үшін, Ол олардан Өз жүзін жасырады. Жаратқан Ие халқымды адастыратын пайғамбарлар туралы былай дейді: тістерімен тістеп, “Тыныштық!” деп жар салады; ал ауыздарына ештеңе салмағанға қарсы соғыс жариялайды. Сондықтан сендерге аян көрмейтін түн болады, бал аша алмайтын қараңғылық болады; пайғамбарлардың үстінен күн батады, олардың үстін күндіз де қараңғылық басады. Сонда көріпкелдер ұялады, балгерлер абыржиды; Құдайдан жауап болмағандықтан, бәрі де ауыздарын жабады. Ал мен болсам, Жаратқан Иенің Рухы арқылы күшке, әділ сотқа және қайратқа толымын, Жақыпқа оның күнәсін, Исраилге оның қылмысын жариялау үшін. Мұны тыңдаңдар, өтінемін, уа, Жақып үйінің басшылары және Исраил үйінің әміршілері, әділ соттан жиреніп, барлық туралықты бұрмалайтындар! Олар Сионды қан төгумен, Иерусалимді әділетсіздікпен тұрғызады. Оның басшылары пара үшін үкім шығарады, оның діни қызметкерлері ақы үшін тәлім береді, оның пайғамбарлары күміс үшін бал ашады; соған қарамастан олар Жаратқан Иеге сүйеніп: “Жаратқан Ие арамызда емес пе? Біздің басымызға ешбір жамандық түспейді”,— дейді». Миха 3:1–11.

Ариелге [Иерусалимге] қарсы соғысатын барлық халықтардың қалың қолы, яғни оған да, оның бекінісіне де қарсы соғысып, оны қыспаққа алатындардың бәрі түнгі аяндағы түстей болады. Бұл аш адам түс көріп, міне, жеп жатыр екен деп ойлағанымен, оянғанда жаны аш күйінде қалатыны сияқты болады; немесе шөлдеген адам түс көріп, міне, ішіп жатыр екен деп ойлағанымен, оянғанда, міне, әлсіреп, жанының шөлі қанбаған күйде қалатыны сияқты: Сион тауына қарсы соғысатын барлық халықтардың қалың қолы да солай болады. Тоқтап, таңдана қараңдар; дауыстап айқайландар, айқайландар: олар шараптан емес, мас; күшті ішімдіктен емес, теңселіп жүр. Өйткені Жаратқан Ие сендердің үстілеріңе терең ұйқы рухын төкті де, көздеріңді жұмды: пайғамбарларды да, билеушілеріңді де, көріпкелдерді де жауып тастады. Сонда бүкіл аян сендер үшін мөрленген кітаптың сөздеріндей болды; оны білімді адамға беріп: «Осыны оқышы, өтінемін»,— дейді, ал ол: «Оқи алмаймын, өйткені ол мөрленген»,— дейді. Ал кітапты сауатсыз адамға беріп: «Осыны оқышы, өтінемін»,— дейді, ал ол: «Мен сауатсызбын»,— дейді. Сондықтан Жаратқан Ие былай деді: «Бұл халық Маған аузымен жақындап, еріндерімен Мені құрметтейді, бірақ жүрегін Менен алшақтатты, ал Маған деген қорқынышы адам өсиеттерімен үйретілген болғандықтан, міне, Мен бұл халықтың арасында ғажайып іс жасаймын, тіпті ғажайып іс пен таңғаларлық керемет жасаймын; өйткені олардың даналарының даналығы жойылады, әрі парасаттыларының түсінігі жасырын қалады». Жаратқан Иеден өз кеңесін терең жасыруға тырысатындарға қасірет! Олардың істері қараңғылықта, сондықтан олар: «Бізді кім көріп тұр? Бізді кім біледі?»— дейді. Сендердің бәрін теріс айналдырып жіберулерің қышшының балшығымен теңестірілмек пе? Жаратылған нәрсе өзін жаратқан туралы: «Ол мені жаратқан жоқ»,—

дей ала ма? Немесе қалыпталған нәрсе өзін қалыптастырған туралы: «Оның түсінігі болған жоқ»,— дей ала ма? Ишая 29:7–16.

Ишаяның айтуынша, аян аңғары — «Әскерлердің Жаратушы Ие Құдайынан аян аңғарында болатын күйзеліс күні, тапталу күні, абыржу күні, қабырғаларды қиратып, тауларға зар еңіреу күні». Сондықтан Ишая Иса сияқты ащы жылады.

«Исаның көз жастары Өзінің көретін азабын алдын ала күткендіктен төгілген жоқ. Оның дәл алдында Гетсимания тұрды; көп ұзамай ұлы қараңғылықтың үрейі Оны көлегейлеп баспақ еді. Сондай-ақ көз алдында құрбандыққа шалынатын малдар ғасырлар бойы айдалып өтіп келген Қой қақпасы да тұрды. Көп ұзамай бұл қақпа ұлы Түпбейненің алдында ашылмақ еді; дүниенің күнәлары үшін шалынатын Оның құрбандығына сол құрбандықтардың бәрі нұсқап келген болатын. Жақын жерде Оның таяп қалған азабының сахнасы — Қалвари да еді. Алайда Құтқарушының жылап, рухының қасіреттен күңіренуіне Оның қатыгез өлімін еске салған осы көріністер себеп болған жоқ. Оның қайғысы өзімшіл қайғы емес еді. Өз басының азабы туралы ой сол асыл, жанқиярлық рухты жасытқан жоқ. Исаның жүрегін түйреген нәрсе — Құдай Ұлын қабылдамай тастаған, Оның сүйіспеншілігін менсінбеген, Оның құдіретті кереметтері арқылы иланудан бас тартқан және енді Оның өмірін киюға таяп тұрған Иерусалимнің көрінісі еді. Ол оны — Өзінің Құтқарушысын қабылдамай тастаудағы айыбының қандай күйге түсіргенін және жарасын емдей алатын жалғыз Өзін қабылдағанда қандай бола алар еді — соның бәрін көрді. Ол оны құтқару үшін келген еді; енді одан қалай бас тартпақ?»

«Израил таңдаулы халық болған еді; Құдай олардың ғибадатханасын Өзінің мекені етті; ол “орны көркем, бүкіл жердің қуанышы” еді. Забур 48:2. Онда Мәсіхтің қамқор сақтауы мен әкенің жалғыз баласына деген сүйіспеншілігіндей нәзік сүйіспеншілігінің мың жылдан астам уақытқа созылған тарихы сақталған еді. Сол ғибадатханада пайғамбарлар өздерінің салтанатты ескертулерін жариялаған болатын. Сол жерде лаулаған хош иісті түтін салғыштар тербеліп, құлшылық етушілердің дұғаларымен араласқан ладан Құдайға көтеріліп жататын. Сол жерде Мәсіхтің қанының нышаны болған құрбандық малдарының қаны төгілген еді. Сол жерде Жаратқан Ие рақым тағына үстінен Өзінің ұлылығын танытқан болатын. Сол жерде діни қызметкерлер қызмет атқарып, нышан мен рәсімнің салтанаты ғасырлар бойы жалғасып келді. Бірақ мұның бәрі де аяқталуға тиіс еді.»

Иса қолын көтерді, — науқастар мен азап шеккендерге талай рет игілік дарытқан сол қолын, — және оны үкімі шығарылған қалаға қарай сілтеп, қайғыдан үзік-үзік шыққан сөздермен былай деп үн қатты: «Егер сен, дәл өзің, ең болмағанда осы өз күніңде, тыныштығыңа қатысты нәрселерді білген болсаң ғой! —» Осы жерде Құтқарушы аялдап, егер Иерусалим Құдайдың оған беруді қалаған көмегін, — Оның сүйікті Ұлының сыйын, — қабыл алған болса, оның күйі қандай болар еді дегенді айтпай қалдырды. Егер Иерусалим өзіне білу мәртебесі берілген нәрсені білгенде және Аспан өзіне жіберген нұрға құлақ асқанда, ол гүлденудің салтанатымен асқақтап, патшалықтардың патшайымы болып, Құдай берген күшінің қуатымен еркін тұрар еді.

Оның қақпаларының алдында қаруланған әскерлер тұрмас еді, оның қабырғаларынан римдік тулар желбіермес еді. Егер Иерусалим Өзінің Құтқарушысын қабыл алған болса, оны жарылқай алар даңқты тағдыр Құдай Ұлының алдында айқын тұрды. Ол Иерусалимнің Өзі арқылы ауыр дертіне шипа таба алатынын, құлдықтан азат етіліп, жер жүзінің құдіретті астанасы ретінде орныға алатынын көрді. Оның қабырғаларынан бейбітшілік көгершіні барлық халықтарға қарай ұшып шығар еді. Ол дүниенің даңқ тәжіне айналар еді.

«Бірақ Иерусалимнің қандай бола алар еді деген жарқын көрініс Құтқарушының көз алдынан көмескіленіп кетеді. Ол оның енді Римнің езгісі астында қандай күйде екенін, Құдайдың қаһарына ұшырап, Оның әділ жазалау үкіміне кесілгенін ұғынады. Ол Өз жоқтауының үзілген желісін қайта жалғайды: “Бірақ енді бұлар сенің көзіңнен жасырылды. Өйткені саған сондай күндер келеді: жауларың сені айнала ор қазып, қоршап алып, сені жан-жағыңнан қыспаққа алады; сені де, ішіндегі балаларыңды да жермен-жексен етеді; әрі сенде тас үстіне тас қалдырмайды; өйткені сен өзіңе келген назар салу уақытыңды танымадың.”»

«Мәсіх Иерусалимді балаларымен бірге құтқару үшін келді; бірақ парызшылдық тәкаппарлық, екіжүзділік, қызғаныш пен зұлымдық Оған Өз мақсатын жүзеге асыруға мүмкіндік бермеді. Иса үкім етілген қаланың басына түсетін сұмдық жаза-қайтарды білді. Ол Иерусалимнің әскерлермен қоршалғанын, қоршауда қалған тұрғындардың аштық пен өлімге ұшырағанын, аналардың өз балаларының өлі денелерін азық еткенін, ата-аналар мен балалардың бір-бірінен соңғы үзім асты жұлып алып жатқанын, аштықтың жан қинайтын азабынан табиғи мейірімнің жойылғанын көрді. Ол яһудилердің Оның құтқаруын қабылдамай, қасарыса қарсы тұрғандары, басып кірген әскерлерге де бағынудан бас тартуға алып келетінін көрді. Ол Өзі көтерілетін Қалвариды көрді; онда айқыштар орман ағаштарындай қалың тігілген еді. Ол сорлы тұрғындардың азаптау ағашында және айқышқа шегелену арқылы азап шегіп жатқанын, көркем сарайлардың қирағанын, ғибадатхананың үйіндіге айналғанын, оның зәулім қабырғаларынан бір тастың үстінде бір тас қалмағанын, ал қаланың егістік сияқты жыртылып тасталғанын көрді. Сол қорқынышты көріністі көріп, Құтқарушының қасіреттен еңіреп жылауы әбден орынды еді.»

«Иерусалим Оның қамқорлығының перзенті болған еді, әрі мейірімді әке адасқан ұлы үшін қайғырғандай, Иса да сүйікті қала үшін жылады. Мен сені қалай тастап кетемін? Сені күйреуге бағышталған күйде қалай көремін? Сенің заңсыздықтарыңның тостағанын толтыруың үшін сені жібере салуым керек пе? Бір жанның құны соншалық, онымен салыстырғанда тұтас дүниелердің өзі мәнсіздікке батып кетеді; ал мұнда тұтас бір халық жоғалғалы тұрды. Батысқа ауып бара жатқан күн көк жүзінен көзден таса болғанда, Иерусалимнің рақым күні де аяқталатын еді. Шеру Зәйтүн тауының қырқасында аялдап тұрған кезде, Иерусалим үшін тәубеге келуге әлі кеш емес еді. Сол сәтте рақым періштесі әділдік пен таяп келе жатқан жедел үкімге орын беру үшін алтын тағынан төмен түспек болып, қанаттарын жиып жатқан еді. Бірақ Мәсіхтің ұлы сүйіспеншілікке толы жүрегі Өзінің рақымдарын менсінбеген, ескертулерін жек көрген және қолдарын Оның қанына малар шаққа таяған Иерусалим үшін әлі де жалбарына

сөйледі. Егер Иерусалим тек тәубеге келсе болғаны, әлі де кеш емес еді. Батып бара жатқан күннің соңғы шапақтары ғибадатханаға, мұнараға және ұшар басына түсіп тұрғанда, қандай да бір ізгі періште оны Құтқарушының сүйіспеншілігіне бастап, оның қасіретті үкімінің алдын алмас па еді? Пайғамбарларды таспен атқылаған, Құдай Ұлын қабылдамай тастаған, тәубесіздігі арқылы өзін құлдық бұғауына қамап жатқан сұлу да арам қала,—оның рақым күні таусылуға аз-ақ қалған еді!» Desire of Ages, 576–578.

Ишая жиырма екінші тарауда Иерусалимге қарсы соғыс туралы суреттегеніндей, шабуыл жасаушылар «қақпаға қарсы сапқа тұрды». Елам мен Кир қақпа жанында қару-жарағын сайлап тұр, содан кейін олар Иерусалимнің жамылғысын ашып көреді. Ишаяда қақпа жанындағы жаулар ашқан «жамылғы» — Мысырдың көлеңкесі.

“Бүлікшіл ұлдарға қасірет! — дейді Жаратқан Ие. — Олар Менен емес кеңес құрып, Менің Рухымнан емес бүркенішпен бүркенеді, сөйтіп күнә үстіне күнә қосады. Олар Мысырға түсуге аттанып, Менің аузымнан сұрамады; перғауынның күшіне сүйеніп, Мысырдың көлеңкесіне сенім артпак!” Ишая 30:1, 2.

Иерусалимнің жаулары үшін Шебна арқылы бейнеленгендердің Мысырға сенім артқаны, Мысыр оларды қорғайды деп ойлағаны мәлім; ал Хилқияның ұлы Елияким арқылы бейнеленгендер «Мысырдың көлеңкесіне» емес, Құдай Рухының жамылғысымен жабылып, «Ең Жоғарының көлеңкесіне» сенеді.

Аса Жоғарының құпия мекенінде тұратын жан Құдіреттінің көлеңкесі астында болады. Мен Жаратқан Ие туралы айтамын: Ол — менің панам әрі қорғаным; Ол — менің Құдайым, мен Оған сенемін. Забур 91:1, 2.

Жексенбілік заң дағдарысы кезінде Хилқия ұлы Елиакиммен бейнеленген дана қыздар Құдіреті Асқақтың саясына сенеді, ал Шебнамен бейнеленген ақымақ қыздар Мысырдың саясына сенеді. “Ашылды” деп аударылған сөз шешіндіріп, тұтқындыққа алып кету деген мағынаны білдіреді. Қақпадағы жаулар Иерусалимнің қорғанысының алынып тасталғанын таниды, содан кейін Шебна мен оның сыбайластары өздерін құтқаруға әрекет ете бастайды, өйткені олар “Дәуіт қаласының жарықтарын” көреді және жаудың ішке енуіне жол беретін жарықтардың көп екенін көреді. Он қыз туралы астарлы әңгімеде бейнеленгендей, абыржуда ақымақтар қорғаныш іздей бастайды, бірақ оларда ешқандай қорғаныш жоқ.

Шебна өзін құтқару үшін «орман қару-жарағына» үміт артады, бірақ тым кеш. Ол Иерусалимдегі үйлерді санап, қабырғаны бекіту үшін оларды бұза бастайды, бірақ тым кеш. Олар төменгі хауыздан суды жинап, ескі хауыздың суымен жалғауға тырысады, бірақ тым кеш. Судың Киелі Рухтың негізгі нышаны болуы олардың майды жанұшыра іздеп жүргенін көрсетеді, бірақ тым кеш. Барлық күш-жігерінде олар хауыздардың Жаратушысын, әрі сол «хауыздарды» ақиқат ретінде баяғы заманда-ақ жасағанын ұмытты. Олар ежелгі замандарда хабарды берген Мәңгілік Жартастың өзі болғанын ұмытты. Олар Уильям Миллердің еңбегі арқылы қаланған іргетастармен бейнеленген көне жолдармен жүруді таңдамады.

«Жау бауырластарымыз бен әпке-қарындастарымыздың санасын осы соңғы күндері берік тұра алатын бір халықты даярлау ісінен бұрып әкетуге тырысуда. Оның қитұрқы

дәлелдері ойларды осы уақыттың қауіптері мен міндеттерінен алыстатуға арналған. Олар Мәсіхтің Өз халқына беру үшін көктен Жоханға алып келген нұрын түкке тұрғысыз деп бағалайды. Олар дәл алдымызда тұрған көріністердің айрықша назар аударуға жеткілікті дәрежеде маңызды емес екенін үйретеді. Олар көктен бастау алған ақиқатты күшінен айырып, Құдай халқын өткен тәжірибесінен айырады да, оның орнына жалған ғылымды береді.

«Жаратқан Ие былай дейді: Жол тораптарында тұрып, қараңдар, ежелгі соқпақтарды сұраңдар, жақсы жолдың қайда екенін біліп, сонымен жүріңдер». Еремия 6:16.

«Ешкім де біздің сеніміміздің іргетастарын—Құдай Сөзін дұғамен зерттеу және аян арқылы қызметіміздің басында қаланған іргетастарды—жұлып тастауға ұмтылмасын. Соңғы елу жыл бойы біз осы іргетастардың үстіне құрылыс жүргізіп келеміз. Кейбіреулер жаңа жол таптық және қаланған іргетастан да берік іргетас қала аламыз деп ойлауы мүмкін. Бірақ бұл — зор алдау. Қаланған іргетастан өзге іргетасты ешкім де қала алмайды.

«Өткен заманда көпшілік жаңа сенім құруға, жаңа қағидаларды орнатуға кіріскен. Бірақ олардың тұрғызған құрылысы қанша уақыт тұрды? Ол көп ұзамай құлады, өйткені ол Жартасқа негізделмеген еді.

«Алғашқы шәкірттерге де адамдардың айтқандарымен бетпе-бет келуге тура келмеді ме? Олар жалған теорияларды тыңдауға мәжбүр болмады ма, содан кейін де, бәрін атқарып болған соң, нық тұрып: “Қаланғаннан өзге ешкім басқа негіз сала алмайды”,— деп айтуға тиіс болмады ма? 1 Қорынттықтарға 3:11.»

«Сондықтан сеніміміздің бастамасын ақырына дейін берік ұстауымыз керек. Құдай мен Мәсіх тарапынан осы халыққа құдіретті сөздер жіберілді; оларды дүниеден біртіндеп алып шығып, осы заман ақиқатының айқын нұрына жеткізді. Еріндеріне қасиетті от тиген Құдайдың қызметшілері осы хабарды жариялады. Құдайлық үн жарияланған ақиқаттың шынайылығына өз мөрін басты». Testimonies, volume 8, 296, 297.

Осының бәрі жүзеге асатын сол «күн» — Ишая анықтап көрсететін, Әскерлер Иесі Жаратқан Ие «жылауға, жоқтауға, таз болуға және белге аза-қап байлауға» шақырған киелі кітаптық «күн».

Жаратқан Ие Мұсаға былай деп сөйледі: «Сондай-ақ осы жетінші айдың оныншы күні сендер үшін татуластыру күні болсын; ол сендер үшін киелі жиналыс болсын; сендер жандарыңды қинап, Жаратқан Иеге от арқылы ұсынылатын құрбандық әкеліңдер. Сол күні ешқандай жұмыс істемеңдер, өйткені бұл — Құдайларың Жаратқан Иенің алдында сендер үшін татуластыру жасау күні. Өйткені сол күні жанын қинамаған әрбір жан өз халқының арасынан аластатылсын. Ал сол күні қандай да бір жұмыс істейтін әрбір жанды Мен оның халқының арасынан жоямын. Ешбір жұмыс істемеңдер: бұл сендердің барлық мекендерінде, ұрпақтарың бойына мәңгілік қаулы болсын. Бұл сендер үшін толық тынығу сенбісі болсын, және сендер жандарыңды қинаңдар: айдың тоғызыншы күні кештен бастап, кештен кешке дейін сендер өз сенбілеріңді сақтаңдар». Леуіліктер 23:26–32.

Шебна мен Хилқияхтың ұлы Елиакым арқылы бейнеленген күн — Михаил орнынан тұрғанға дейінгі 1844 жылдан бергі тарихты қамтитын антитиптік Татуласу күні. Сол уақыт кезеңінде адвентизм өз жандарын «қорлауға» шақырылды, немесе Ишяның бейнелеуінше, «жылауға, жоқтауға, таз болуға және белге аза киімін буынуға» шақырылды.

«1844 жылы біздің ұлы Бас Діни қызметкеріміз тергеуші сот ісін бастау үшін көктегі қасиетті ғибадатхананың ең қасиетті орнына енді. Әділ марқұмдардың істері Құдайдың алдында қаралып келеді. Сол іс аяқталғанда, тірілерге үкім шығарылатын болады. Бұл салтанатты сәттер қандай қымбат, қандай маңызды! Әрқайсымыздың ісіміз көктің сотында қаралуда. Біз әрқайсымыз тәнде істеген істерімізге қарай жеке-жеке сотталамыз. Бейнелік қызметте, жердегі ғибадатхананың ең қасиетті орнында Бас діни қызметкер татуластыру ісін атқарған кезде, халықтан Құдайдың алдында өз жандарын қинап, күнәларын мойындау талап етілетін, сонда олар үшін күнәларының өтемі төленіп, олар өшірілер еді. Ендеше, Мәсіх жоғарыдағы ғибадатханада Өз халқының атынан өтініш жасап тұрған, әрі әрбір іс бойынша соңғы, қайтарылмайтын шешім жариялануға тиіс болған осы шынайы Татуластыру күнінде бізден бұдан азырақ нәрсе талап етіле ме?»

«Осы қорқынышты әрі салтанатты уақытта біздің жағдайымыз қандай? Өттең, шіркеуде қандай тәкаппарлық үстем болып тұр, қандай екіжүзділік, қандай алдау, қандай киімге құмарлық, қандай жеңілтектік пен сауық-сайран, қандай үстемдікке ұмтылыс! Осы күнәлардың бәрі сананы тұмандандырып жіберді, сондықтан мәңгілік нәрселер ажыратылмай қалды. Біз осы дүниенің тарихында қай жерде тұрғанымызды білу үшін, Жазбаларды зерттейміз бе? Біз үшін осы уақытта жүзеге асырылып жатқан іске және осы татуластыру ісі жүріп жатқанда, күнәкарлар ретінде біз иеленуге тиіс ұстанымға қатысты түсінікті болмаймыз ба? Егер жанымыздың құтқарылуына қандай да бір мән берсек, бізге батыл өзгеріс жасау керек. Біз Жаратқан Иені шынайы тәубемен іздеуіміз керек; күнәларымыз өшіріліп тасталуы үшін, жанымыздың терең күйінішімен оларды мойындауымыз керек». Selected Messages, book 1, 124, 125.

Сол күні Әскерлердің Құдайы Жаратқан Ие жылауға, жоқтауға, шаш жұлуға және бөз киіп бел буынуға шақырды. Бірақ, міне, қуаныш пен шаттық: өгіз сойып, қой бауыздап, ет жеп, шарап ішіп: «Жеп-ішейік, өйткені ертең өлеміз»,— дейді. Ишя 22:12, 13.

Жаратқан Ие Шебнаны өз жанын қинауға шақырды, бірақ ол ішіп-жеуді және той-думан құруды таңдады. Жаратқан Ие Шебнаның күнәсі кешірілмейтіні жөнінде оның «құлағына» «ашып көрсетті». «Кешірілмейді» деп аударылған сөз — Леуіліктер кітабында «күнәні өтеу» үшін қолданылатын сөз. Лаодикиялық адвентизмнің бұл күнәсі өтелмейді. Енді Ишя Шебнаның (Лаодикиялық адвентистердің) Хилқияның ұлы Елиакиммен (Филадельфиялық адвентистермен) қарым-қатынасына тоқтала бастайды.

Шебна Яһуда сияқты “қазынашы” болды. Ал Нехемияның күндерінде Тобия Құдайдың киелі үйіндегі сый-гартулар сақталуға тиіс бөлмеде (қазынада) тұрып жатты. Нехемия ғибадатхананы тазартқанда, ол Тобияны да, оның заттарын да сыртқа шығарып тастады. Шебна да солай қуып шығарылуға тиіс. Екеуі де жексенбілік заң кезінде лаодикиялық

адвентизмнің ауыздан түкіріліп тасталуын бейнелейді.

“Аммондықтар мен моабтықтардың Израилге қарсы жасаған қатыгездігі мен сатқындығы себепті, Құдай Мұса арқылы олардың Өз халқының қауымынан мәңгілікке аластатылуы тиіс екенін жариялаған еді. Қараңыз: Заңды қайталау 23:3–6. Осы сөзге қарсы шығып, бас діни қызметкер Құдай үйіндегі бөлмеде сақталған тартуларды шығарып тастап, тыйым салынған ұлттың осы өкіліне орын босатқан еді. Құдайға және Оның ақиқатына қарсы тұрған осы жауға осындай ілтипат көрсету арқылы бұдан асқан менсінбеушілік көрсету мүмкін емес еді.”

«Парсыдан қайтып келген соң, Нехемия бұл өрескел арамдауды біліп, басып кірген бөтенді қуып шығару үшін дереу шаралар қолданды. “Мен қатты қайғырдым,” — деп мәлімдейді ол; “сондықтан Тобияхтың үй мүлкінің бәрін бөлмеден сыртқа лақтырып тастадым. Содан кейін мен бұйырдым, олар бөлмелерді тазартып шықты; содан соң Құдай үйінің ыдыстарын, ас құрбандығын және ладанымды қайтадан сонда әкелдім.”»

«Ғибадатхана арамдалумен ғана шектелмей, құрбандықтар да өз мақсатына сай пайдаланылмаған еді. Мұның салдарынан халықтың жомарттығы суыған еді. Олар өздерінің құлшынысы мен ыстық ықыласын жоғалтып, ондықтарын төлеуге құлықсыз болды. Жаратқан Иенің үйінің қазыналары жеткілікті түрде толтырылмады; әншілердің және ғибадатхана қызметіне тартылған өзге де көптеген адамдардың көбі тиісті қолдау алмағандықтан, Құдайдың ісін тастап, басқа жерде еңбек етуге кеткен еді».

Пайғамбарлар мен Патшалар, 670.

Шебна, Яхудас және Тобиях үшеуі де ақыр замандағы Лаодикеялық адвентистерді бейнелейді.

Әскерлердің Жаратқан Ие Құдайы былай дейді: Бар, сарай үстінен қойылған осы қазына сақтаушыға, Шебнаға барып, айт: Сенің мұнда нең бар? Мұнда сенің кімің бар, өзіңе осында қабір қашап алғаныңдай, биік жерде өзіне қабір қашайтын, жартас ішінен өзіне мекен ойып жасайтын адамша неге істедің? Міне, Жаратқан Ие сені күдіретті жер аударумен алып кетеді де, сені мықтап орайды. Ол сені сөзсіз күшпен домалатып, доптай кең жерге лақтырады; сен сол жерде өлесің, әрі даңқыңның күймелері сол жерде қожайыныңның үйіне масқара болады. Мен сені қызмет орныңнан қуып шығамын, әрі ол сені лауазымыңнан құлатады. Ишая 22:15–19.

Солтүстіктің патшасы Иерусалимге жақындап келе жатқан кезде, бұл жақындаудың Иерусалим тұрғындары келе жатқанын білген біртіндеп жақындау екені есте ұсталуға тиіс. Бұл Ишая кітабының жиырмасыншы тарауында, Ассур қолбасшысы Тартанның Мысырдағы Ашдодты жаулап алған оқиғасында көрсетіледі. Олар не келе жатқанын білді, ал Шебна өз уақытын өзіне сәнді қабір жасауға жұмсады. Археологтар Шебнаның қабірін тауып, қабір кіреберісінде болған жазуды алып тастады, қазір ол Британ мұражайында тұр. Бір ғажабы, Шебна орнынан алынғаннан кейін, Хилкияның ұлы Елияким Шебнаның басшылық қызметін иеленгенде, Хилкияның ұлы Елияким ресми құжаттарға өз атын бекіту үшін қолдана алатын патшалық мөр алды. Сол мөрді де археологтар тапты, әрі ол Англиядағы сол мұражайда сақтаулы. Шебна мұражайда өзінің қабірі арқылы — өлімнің

белгісімен — көрсетілген, ал Хилкияның ұлы Елияким де мұражайда өмір мөрінің бейнесімен көрсетілген.

Шебнаның солтүстіктің патшасына қатысты ескерту хабарын қабылдамай тастағаны үшін, ол Жаратқан Иенің аузынан құсырып тасталды; ал Аян кітабындағы Лаоикияға берілген ескертудегі «құсып тастаймын» деп аударылған сөздің нақты мағынасы — снарядтай атылып шығатын құсу. Нехемиямен бірге Ол Товияны және оның заттарын қуып шығарды, ал Шебнаны болса алыс бір елге доптай қатты лақтырып жіберді. Шебна — 1989 жылы мөрі ашылған пайғамбарлық хабарды қабылдамай, қабірге — аңның таңбасына — дайындалып жатқан Лаоикиялық адвентистер; ал Хилкияның ұлы Елияким — Құдайдың мөріні қабылдайтын Филадельфиялық адвентизм.

Сол күні Мен қызметшім Хилқия ұлы Елияқымды шақырамын. Мен оған сенің шапаныңды кигіземін, белбеуіңмен оны бекітемін, билігіңді оның қолына тапсырамын; ол Иерусалим тұрғындарына да, Яһуда әулетіне де әке болады. Ишая 22:20, 21.

Жексенбілік заң кезінде адвентизмдегі бидай мен арамшөп ажыратылады, әрі жеңімпаз қауымның басшылығы Хилқияның ұлы Елиякімге беріледі; сонда үшінші періштенің хабары зор айқайға ұласқанда, Жаратқан Ие Өз қауымын ту іспетті көтереді. Мен, бәлкім, жай ғана Елиякім деп айта салуға болатын жерде «Хилқияның ұлы» деген тіркесті қосу арқылы шектен тыс қайталауға бой алдырған шығармын. Бірақ әке мен оның баласы бірге соңғы жеті пәледен бұрынғы Ілияс хабарының нышаны болып табылады. Ілиястың хабары әкелер мен балалардың рәміздігін біріншіні (әке) және соңғыны (ұл) бейнелеу үшін қолданады. Осы пайғамбарлық байланыс жиырма екінші тараудағы соңғы жұмбақтарға өз үлесін қосады. Хилқияның ұлы Елиякімге берілген уәде — Жаратқан Ие Дәуіт үйінің кілтін оның иығына қояды.

«Дәуіттің үйі» — Исаның бүлікшіл яһудилермен болған соңғы әңгімесінде меңзеген әке мен ұл туралы хабар. Сондай-ақ Ол Аян кітабын осы жерде түйіндейді. Дәуіттің үйінде бір кілт болды; егер 1844 жылғы 22 қазанда бұдан басқа ешнәрсе қолданылмаса да, жеткілікті, өйткені Жазбаларда осы кілтке сілтеме жасайтын жалғыз орын — Филадельфия қауымына арналған хабар.

Дәуіт үйінің кілтін оның иығына саламын; ол ашқанда, ешкім жаппас; ол жапқанда, ешкім ашпас. Ишая 22:22.

Филадельфиядағы қауымның періштесіне жаз: Киелі, Ақиқат, Дәуіттің кілтіне ие, ашса — ешкім жаба алмайтын, жапса — ешкім аша алмайтын Тұлға былай дейді: Сенің істеріңді білемін. Міне, алдыға ашық есік қойдым, оны ешкім жаба алмайды. Өйткені сенің аз ғана күшің бар болса да, Менің сөзімді сақтадың және Менің атымнан бас тартпадың. Міне, өздерін яһудиміз деп айтатын, бірақ олай емес, қайта өтірік айтатын шайтан синагогасындағыларды Мен келтіріп, сенің аяқтарыңның алдына тағзым еткіземін және Менің сені сүйгенімді оларға білдіремін. Сен Менің төзімім туралы сөзімді сақтағандықтан, жер бетінде тұрушыларды сынау үшін бүкіл әлемге келетін азғыру сағатынан Мен де сені сақтаймын. Міне, Мен тез келемін. Ешкім тәжіңді тартып

алмауы үшін, өзінде барды берік ұста. Жеңіске жеткенді Мен Өз Құдайымның ғибадатханасында бағана етемін, және ол енді ешқашан сыртқа шықпайды. Оның үстіне Мен Өз Құдайымның атын, Өз Құдайымның қаласының атын — көктен, Менің Құдайымнан түсетін жаңа Иерусалимнің атын — және Өзімнің жаңа атымды жазамын. Құлағы бар адам Рухтың қауымдарға не дейтінін естісін. Аян 3:7–12.

Елиаким 1844 жылғы 22 қазанда Ең Қасиетті Орынды ашатын Миллерит қозғалысы кезіндегі филадельфиялықты бейнелейді. Мен ол кезеңдік есікті ашқан біздің Ұлы Дінқызметкеріміз Мәсіхтің Өзі екенін білемін, бірақ Мәсіх кілтті Хилкияның ұлы Елиакимнің иығына қойып, «ол ашады» деп айтады. Біз осы мақаланың басында мен нұсқаған межеге жеттік.

Ишая кітабында біз «ауыртпалық» деген сөзді он сегіз рет кездестіреміз, бірақ солардың жетеуінде ол иыққа артылып көтерілетін нәрсені білдіреді, ал он бірінде ол қасірет туралы пайғамбарлықты білдіреді. Сол он сегіз рет қолданылудың бірінде қасірет туралы пайғамбарлықты білдіретін сөз бір мезгілде иыққа артылып көтерілетін ауыртпалықты да білдіру үшін қолданылған.

Аян аңғарының хикаясы Иерусалимде табынушылардың екі тобын қалыптастыратын қасірет туралы хабар жайында. Үкімнің басталуын айқындаған пайғамбарлық хабарды Өке Миллер ұсынды, әрі ол 1844 жылғы 22 қазанда қасиетті орынның есігі жабылып, Ең Қасиетті Орын ашылған кезде аяқталған бірінші періштенің хабары болып табылады. Уильям Миллердің иығына артылған, оған дүниеге алып жүру үшін тапсырылған «жүк» — 1844 жылғы 22 қазанда үшінші періштенің хабарының келуімен аяқталған, қасірет туралы пайғамбарлық болған бірінші періштенің хабары еді.

«Дәуіт үйінің кілтін оның иығына қоямын», — делінген; әрі: «Сол күні» «берік орынға қағылған шеге алынып тасталып, кесіліп құлап түседі; ал оның үстіндегі жүк кесіліп түсіріледі» делінген.

Мұнда «ауыр жүк» деп аударылған сөз — қасірет жайлы пайғамбарлықты білдіретін сөз; бірақ бұл қасірет жайлы пайғамбарлық Ишаяның иыққа көтерілетін нәрсені білдіру үшін қолданатын еврей сөзі емес. Қасірет жайлы пайғамбарлықты білдіретін сөз ретінде оның мағынасы мынау: Хилқияхтың ұлы Елиакимнің иығына Дәуіттің кілті қойылады, ал оның иығындағы ауыр жүк — қасірет жайлы пайғамбарлық. Бұл — сөздердің аса терең ойыны!

Уайт ханым Киелі кітапқа тіркелген бір кілт туралы былай дейді.

«Құдай Сөзімен байланысты, біздің қанағатымыз бен қуанышымыз үшін қымбат сандықшаны ашатын бір кілт бар. Мен жарықтың әрбір сәулесі үшін ризашылық сезінемін. Болашақта қазір біз үшін өте жұмбақ болып көрінетін тәжірибелер түсіндірілетін болады. Кейбір тәжірибелерді бұл өлетін тән өлместікке енгенге дейін біз ешқашан толықтай ұғына алмауымыз мүмкін». Manuscript Releases, volume 17, 261.

Миллер өзінің түсі туралы алғашқы ескертпелерінде былай дейді.

«Мен түсімде Құдайдың көзге көрінбейтін қолы арқылы маған ұзындығы шамамен он дюйм, ені мен қалыңдығы алты дюймдей, қара ағаштан жасалып, інжу-маржанмен әсем киюластырылып безендірілген бір ерекше сандықша жібергенін көрдім. Сандықшаға кілт бекітіліп қойылған екен. Мен бірден кілтті алып, сандықшаны аштым, сонда, өзімнің таңданысым мен қайранымды тудырып, оның іші әр алуан түрдегі және әртүрлі көлемдегі асыл әшекейлерге, алмастарға, қымбат бағалы тастарға, сондай-ақ әртүрлі көлем мен құндағы алтын және күміс теңгелерге толы екенін көрдім; олардың бәрі сандықшаның ішіндегі өз орындарына әсем етіп орналастырылған еді; және осылайша орналастырылған күйінде олар тек күнмен ғана теңестірілуге болатын нұр мен салтанатты сәуле шашып тұрды». Early Writings, 81.

Джеймс Уайт түс туралы ескертпелерінде кілт жайында былай дейді.

«“Қоса берілген кілт” оның пайғамбарлық Сөзді түсіндіру тәсілі еді — аятты аятпен салыстыру, яғни Киелі кітаптың өзін-өзі түсіндіруші болуы. Осы кілтпен Миллер бауырлас “сандықшаны”, яғни Мәсіхтің келуі туралы ұлы ақиқатты әлемге ашты». James White.

Джеймс Уайт бұл түс туралы пікір білдіріп, сонымен бірге оған кіріспе де жазды. Миллердің бұл түсті көріп, оны 1847 жылы, яғни бұрын біртұтас болған Миллершіл адвентистер Ұлы Күйзелістен кейін жан-жаққа бытырап кеткен шақта, кемінде екі жыл өткен соң жариялағанын мойындаудың айрықша маңызы бар. Миллер қозғалыстан бөлініп қалған еді, ал «шашырап кеткен» «кіші отар» әлі де сол күйзелістің зардабын тартып жүрген болатын. Миллердің түсі сол жағдайға арналды, әрі Джеймс Уайт оған түсініктеме берді, ал Эллен Уайт оған мүлде оң сипатта сілтеме жасады. Джеймс Уайт оның түсіне кіріспе жазып, түсінің өзін қоса берді, содан кейін бірнеше түсіндірме ескертпе қосты. Бұл ақпаратқа мұқтаж жандар үшін оның кіріспесі, түсі және түсіндірме ескертпелері осы мақаланың соңында беріледі.

Ишаяның жиырма екінші тарауы — Адвентизмнің басталуы мен аяқталуының көрінісі. Екі тарихта да 1844 жылғы 22 қазанда орын алған және кейін жексенбілік заң кезінде тағы да болатын бір бөліну болды әрі болады. Екі жағдайда да, басталуында да, аяқталуында да, бұл бөліну он қыз туралы астарлы әңгіменің орындалуы болып табылады. Уайт ханым бізге ақылсыз қыздардың Лаодикеялықтар екенін хабарлайды. Шебна Адвентизмнің басталуында да, аяқталуында да Лаодикеялық адвентистерді бейнелейді. Хилкияның ұлы Еліақим Филадельфиялық адвентистерді бейнелейді.

Бірақ Хилкия сондай-ақ адвентизмнің әкесін бейнелейді, өйткені «ол Иерусалим тұрғындарына және Яһуда әулетіне әке болады». Уильям Миллерді құрметпен «Әке Миллер» деп атаған. Миллердің иығына «Дәуіттің кілті» қойылды; бұл оның Жазбаларды зерттеу әдісін, яғни «жолма-жол, жолма-жол» дегенді білдіреді.

Сандық Киелі кітап болғандықтан, ол бірінші періштенің ақиқаттарын ашу үшін өзі қолданған пайғамбарлықты түсіндіру ережелерін бейнелейтін «Дәуіттің кілті» пайдаланды. Сол ережелер — (Дәуіттің кілті) — және Дәуіттің кілті арқылы ұғынылған

оның апат жөніндегі пайғамбарлығы (жүк) киелі орында «берік жерге қағылған шеге секілді» ілінді. «Шеге» 1844 жылғы 22 қазан күні болды. «Шеге» сөзі түйреуіш, шеге немесе қазық дегенді білдіреді және ол межелік белгіні бейнелейді. Сол шегеге ілінген «жүк», яғни апат жөніндегі пайғамбарлық, бірінші періштенің хабары еді, және ол хабар 1844 жылғы 22 қазанда аяқталды; өйткені апат жөніндегі пайғамбарлық орындалып, алынып тасталды, кесіліп түсірілді де, құлады. Ол алынып тасталды, себебі апат жөніндегі пайғамбарлық хабар өткен шақтағы нәрсеге айналған еді, содан кейін шеге оған апат жөніндегі өзге бір жүк ілінетін Ең Қасиетті Орынға көшірілуге тиіс болды.

«Дәуіттің кілті» ретінде бейнеленген пайғамбарлық ережелер арқылы түсінілген Миллердің қасірет туралы пайғамбарлығы киелі орында оның әкесінің бүкіл үйінің даңқын ұстап тұратын қазықты қағар еді. Осы үзіндідегі «даңқ» сөзі салмақты білдіреді. Үйдің салмағын ұстап тұратыны — сол үйдің іргетасы. Миллердің іргетастық еңбегі «ұрпақ пен туынды» арқылы бейнеленген үшінші періштенің хабарының бүкіл қосымша нұрының салмағын ұстап тұр. Ол ғибадатхананың барлық алуан түрлі ыдыстарының салмағын да ұстап тұр. Ал іргетас даңқты тақты орналастыру үшін ғибадатханаға арнап қаланды.

Хилқия ұлы Елиаким Филадельфиялық шіркеуді бейнелейді. Елиаким «көтеруші Құдай» дегенді білдіреді, өйткені Иерусалимнің әкесі Елиаким Құдай Өзінің таңдалған өсиет халқына арналған іргетастарды тұрғызу үшін пайдаланған Уильям Миллерді білдіреді. Ол — Хилқияның ұлы; бұл есім екі сөзден туындаған, олардың екіншісі — Құдай, ал біріншісі «сөйлеудегі жұмсақтық» мағынасын білдіреді. Хилқия Құдай Сөзін немесе Оның үнін бейнелейді, ал оның ұлы ғибадатхананың көтерілуін бейнелейді.

Адвентизмнің ақырында міндетті түрде қасірет туралы пайғамбарлық болуы тиіс, әрі сол пайғамбарлық — Аян кітабының он төртінші тарауындағы үшінші періште. Ақырында Миллердің кілт арқылы алдын ала бейнеленген бір кілт болуы тиіс. Біздің күндеріміздегі «кілт» тарихтың қайталануына, әсіресе алғашқы еске алыну ережесіне негізделген; бұл ереже Мәсіхтің Өзі Альфа мен Омега ретінде бейнелейтін қағиданы қамтиды немесе соның өзі болып табылады. Миллердің бір ұлы болуы тиіс. Сонда Миллер әке ретінде Жаратқан Иенің Сөзі — Хилқияға айналады, ал Миллердің ұлы — «көтеретін Құдай» деген мағынаны білдіретін Ельяким болады. Әке Миллер ғибадатхананы көтерді, ал Миллердің ұлы Лаодикия мен Филадельфияның қашан бөлінетінін және филадельфиялықтардың ту ретінде көтерілетінін анықтайды. Бекітілетін бір шеге болуы тиіс, бірақ ол Миллер тарихындағыдай қасиетті орында емес, Ең Қасиетті Орынға бекітілуі тиіс. Сол шеге мен оған ілінген жүк бірінші періштенің хабарының соңындағыдай, үшінші періштенің хабарының соңында кесіліп тасталады. Михаил орнынан тұрған кезде және адамзатқа берілген сынақ мерзімі жабылғанда, қасірет туралы пайғамбарлық өткен шаққа айналған, алып тасталған, кесілген және құлаған болады.

1844 жылы уақыт өткеннен кейін болған бөліну не бытыраулау жексенбілік заң кезінде қайталанатын болады. Ишайның жиырма екінші тарауы жексенбілік заң дағдарысы кезінде орын алатын Лаодикиялық адвентистердің Филадельфиялық адвентистерден бөлінуіне алып келетін жағдайлардың көрінісі болып табылады.

Лаодикеядағы қауымның періштесіне былай деп жаз: мынаны Аумин, адал әрі шынайы Куэгер, Құдай жаратылысының бастауы айтады: сенің істеріңді білемін: сен не суық емессің, не ыстық емессің; суық не ыстық болғаныңды қалар едім. Сондықтан жылыұшырап тұрғаның үшін, яғни не суық, не ыстық болмағаның үшін, сені аузымнан түкіріп тастаймын. Өйткені сен: «Мен баймын, дәулетке кенелдім, еш нәрсеге мұқтаж емеспін»,— дейсің; ал өзіңнің сорлы, мүсәпір, кедей, соқыр және жалаңаш екеніңді білмейсің. Бай болуың үшін менен отта тазартылған алтын сатып алуыңа; киінуің үшін, жалаңаштығыңның масқарасы көрінбеуі үшін ақ киім алуыңа; әрі көруің үшін көзіңе жағатын май жағуыңа кеңес беремін. Мен кімді сүйсем, соны әшкерелеп, тергеймін; сондықтан құлшына кірісіп, тәубе ет. Міне, Мен есік алдында тұрмын да, қағып тұрмын: егер кімде-кім Менің даусымды естіп, есікті ашса, Мен оған кіріп, онымен бірге астанамын, ал ол Менімен бірге астанады. Жеңіп шыққанға, Мен де жеңіп шығып, Әкеммен бірге Оның тағына отырғаным сияқты, оған да Өз тағымда Менімен бірге отыруға рұқсат етемін. Құлағы бар адам Рухтың қауымдарға не айтатынын естісін. Аян 3:7–22.

Түске кіріспеден кейін Джеймс Уайт содан соң түстің өзін ескертпелермен бірге келтіреді. Біз Джеймс Уайттың Миллердің түсін қолдануына қатысты ешқандай қиындық көрмейміз, дегенмен біз оның түсінің Джеймс Уайттың түсіндіруінен біршама өзгеше бір түсіндірмесін жиі жариялап келдік. Джеймс Уайттың біз жариялағаннан өзгеше негізгі ұстанымы — ол «асыл тастарды» Құдай халқының аясында орналастырады, ал біз асыл тастар пайғамбарлық ақиқаттар деп түсінеміз. Мұнда ешқандай қайшылық жоқ, өйткені адам өз сенімінің көрінісі болып табылады, әрі Ұлы түңілуден кейін асыл тастардың шашырауы жексенбілік заңға ДЕЙІН Құдай халқының шашырауын бейнелейді. Бірақ бұл жайт болашақтағы бір зерттеудің тақырыбы.

Уильям Миллердің түсіне Джеймс Уайттың кіріспесі

«Келесі түс Advent Herald басылымында осыдан екі жылдан астам уақыт бұрын жарияланған еді. Сонда мен оның біздің өткен екінші келу туралы тәжірибемізді айқын түрде көрсететінін және Құдайдың бұл түсті бытырап кеткен отардың игілігі үшін бергенін көрдім.

«Иеміздің ұлы да үрейлі күнінің таяп қалғанының белгілерінің арасында Құдай түстерді орналастырған. Қараңыз: Жоел 2:28–31; Елшілердің істері 2:17–20. Түстер үш жолмен келуі мүмкін; біріншіден, “істің көптігінен”. Қараңыз: Уағыздаушы 5:3. Екіншіден, шайтанның лас рухы мен алдауына берілгендер оның ықпалы арқылы түстер көруі мүмкін. Қараңыз: Занды қайталау 8:1–5; Еремия 23:25–28; 27:9; 29:8; Зәкәрия 10:2; Яһуда 8. Ал үшіншіден, Құдай өз халқын әрдайым да, әлі де, азды-көпті түстер арқылы, періштелер мен Киелі Рухтың қызметі арқылы келетін түстермен үйретіп келген және үйретіп келеді. Ақиқаттың айқын нұрында тұрғандар Құдай оларға түс берген кезде мұны танитып болады; сондайлар жалған түстер арқылы алданбайды да, теріс жолға түсірілмейді.»

«Сонда Ол былай деді: Енді Менің сөздерімді тыңдаңдар: араларыңда пайғамбар болса, Мен, Жаратқан Ие, оған аян арқылы Өзімді танытамын және оған түс арқылы сөйлеймін». Рухани Сандар 12:5.

Жақып былай деді: «Жаратқан Иенің періштесі түсімде маған тіл қатты». Жаратылыс 31:2. «Ал Құдай сириялық Лабанға түнде түсінде келді». Жаратылыс 31:24. Жаратылыс 37:5–9-дағы Жүсіптің түстерін оқып, содан кейін олардың Мысырда орындалуы туралы қызықты хикаяны оқыңыз.

«Ғибеонда Жаратқан Ие Сүлейменге түнде түсінде көрінді». 3 Патшалықтар 3:5. Даниял кітабының екінші тарауындағы ұлы да маңызды мүсіннің бейнесі де түс арқылы берілді, сондай-ақ жетінші тараудағы төрт мақұлық және т.б. да солай. Ирод нәресте Құтқарушыны құртуға ұмтылған кезде, Жүсіпке түсінде Мысырға қашып бару туралы ескертілді. Матай 2:13.

“Соңғы күндері солай болады, — дейді Құдай, — Мен Өз Рухымнан бүкіл адамзатқа төгемін; сонда ұлдарың мен қыздарың пайғамбарлық етеді, жастарың аян көреді, карттарың түс көреді. Елшілердің істері 2:17.

«Пайғамбарлық сыйы, түс көрулер мен аяндар арқылы, мұнда Киелі Рухтың жемісі болып табылады, әрі соңғы күндері белгі болатындай дәрежеде жеткілікті түрде көрініс табуға тиіс. Ол Ізгі хабар қауымының сыйларының бірі болып табылады. »

«Ол кейбіреулерді елшілер, кейбіреулерді ПАЙҒАМБАРЛАР, кейбіреулерді Ізгі хабар таратушылар, ал кейбіреулерді бағушылар мен ұстаздар етіп берді; қасиеттілерді кемелдендіру үшін, қызмет ісі үшін, Мәсіхтің денесін нығайту үшін». Ефестіктерге 4:11, 12.

«Құдай шіркеуде кейбіреулерді тағайындады: әуелі елшілерді, екіншіден ПАЙҒАМБАРЛАРДЫ, т. б.» 1 Қорынттықтарға 7:28.

«ПАЙҒАМБАРЛЫҚТАРДЫ менсінбеңдер». 1 Салониқалықтарға 5:20. Сондай-ақ Елшілердің істері 13:1; 21:9; Римдіктерге 12:6; 1 Қорынттықтарға 14:1, 24, 39-ты қараңыздар. Пайғамбарлар немесе пайғамбарлықтар Мәсіхтің қауымын нығайту үшін берілген; әрі Құдай Сөзінен олардың ізгі хабар таратушылардан, бақташылар мен тәлім берушілерден бұрын тоқтатылуға тиіс болғанын дәлелдейтін ешбір айғақ келтіру мүмкін емес. Бірақ қарсы уәж айтушы: «Жалған аяндар мен түстер соншалықты көп болды, сондықтан мен мұндай нәрсенің ешқайсысына сене алмаймын»,— дейді. Шынында, Шайтанның өз қолдан жасалған жалғаны бар. Оның жалған пайғамбарлары әрдайым болған, және, сөзсіз, оның алдау мен салтанат құруының осы соңғы сағатында біз оларды қазір де күтуіміз мүмкін. Қолдан жасалған жалған бар болғандықтан, мұндай ерекше аяндарды жоққа шығаратындар, дәл сондай қисынмен, тағы бір қадам алға барып, Құдай адамға түсінде не аянда Өзінің ашылғанын да теріске шығара алады, өйткені қолдан жасалған жалған әрдайым болып келген.

«Түстер мен аяндар — Құдайдың адамға Өзін ашып көрсеткен құралы. Ол пайғамбарларға осы құрал арқылы сөйледі; Ол пайғамбарлық дарынын Ізгі хабар

қауымының дарындарының қатарына орналастырды және түстер мен аяндарды “СОҢҒЫ КҮНДЕРДІҢ” өзге белгілерімен қатар қойды». Аумин.

«Жоғарыдағы ескертпелердегі мақсатым — қарсылықтарды Жазбаға сай түрде жою және оқырманның ойын төмендегіні қабылдауға дайындау болды». James White, *Brother Miller’s Dream*, 1–3.

Уильям Миллердің екінші түсі

«Мен Құдайдың көзге көрінбейтін қол арқылы маған ұзындығы шамамен он дюйм, ені мен қалыңдығы алты дюйм болатын, әсем өрнектеліп жасалған, әбен ағашы мен інжу-маржан әшекейлі қапталған бір қымбатша сандық жібергенін түсімде көрдім. Сандыққа бір кілт қоса бекітіліпті. Мен сол сәтте кілтті алып, сандықты аштым; сонда, таңданысым мен қайраным арта, оның іші алуан түрлі және алуан көлемдегі асыл тастарға, гауһарларға, қымбат бағалы тастарға, сондай-ақ әртүрлі өлшем мен құндағы алтын және күміс теңгелерге толы екенін көрдім; олардың бәрі сандықтың ішіндегі өз орындарына әсем етіп орналастырылған екен; осылайша реттеліп қойылған сол қазыналар күнмен ғана теңесер нұр мен салтанатты сәуле шашып тұрды.»

«Жүрегім оның ішіндегі нәрселердің жарқырауы, сұлулығы және құндылығына шаттыққа толса да, мен бұл ғажайып көріністен жалғыз өзім ғана ләззат алуымды өз міндетім деп санаған жоқпын. Сондықтан мен оны бөлмедегі ортаңғы үстелдің үстіне қойып, кімде-кімнің ынтасы болса, келіп, осы өмірде адам баласы көрген ең даңқты әрі ең жарқын көріністі тамашалай алатынын хабарладым.

«Адамдар келе бастады, әуелде саны аз еді, бірақ бара-бара қалың топқа айналды. Олар алғаш табытшаның ішіне қарағанда, таңырқап, қуаныштан айқайлайтын. Бірақ қарап тұрғандар көбейген кезде, бәрі асыл тастарды ұстап, оларды табытшадан алып шығып, үстелдің үстіне шаша бастайтын. Сонда мен иесі табытша мен асыл тастарды менен қайта талап етеді деп ойлай бастадым; ал егер олардың шашылып кетуіне жол берсем, кейін оларды бұрынғыдай етіп қайтадан табытшаның ішіндегі орындарына ешқашан қоя алмас едім; әрі жауапкершілікті көтере алмаймын деп сезіндім, өйткені ол орасан зор болар еді. Содан кейін мен адамдарға оларға қол тигізбеулерін де, оларды табытшадан алмауларын да жалбарына өтіне бастадым; бірақ мен қанша жалбарынған сайын, олар сонша көбірек шашты; енді олар оларды бүкіл бөлме ішіне, еденге және бөлмедегі әрбір жиһаздың үстіне шашып жатқандай көрінді.»

«Содан соң мен олардың шынайы асыл тастар мен теңгелердің арасына жалған асыл тастар мен қолдан жасалған теңгелердің сансыз көп мөлшерін шашып жібергенін көрдім. Олардың арсыз қылықтары мен рақметсіздігі менің қатты ашуымды келтірді, сондықтан мен оларды осы үшін әшкерелеп, жазғырдым; бірақ мен неғұрлым көбірек жазғырған сайын, олар соғұрлым шынайы асыл тастардың арасына жалған асыл тастар мен жалған теңгелерді көбірек шашты.»

«Содан кейін мен тәндік жанымда күйзеліске түсіп, оларды бөлмеден қуып шығу үшін тәндік күш қолдана бастадым; бірақ мен біреуін сыртқа итеріп шығарғанымда, оның орнына үшеуі кіріп келіп, топырақ, жоңқа, құм және неше түрлі қоқыс әкелетін, ақыры

олар көзден мүлде таса болғанша шынайы асыл тастардың, гауһарлардың және теңгелердің бәрін көміп тастады. Олар сондай-ақ менің сандығымды быт-шыт етіп жыртып, оның сынықтарын қоқыстың арасына шашып жіберді. Менің қайғым мен ашуымды ешбір адам елемейтіндей көрінді. Мен мүлде еңсем түсіп, жігерім құм болып, отырып алып жыладым.

«Осылайша мен өзімнің зор жоғалтуым мен жауапкершілігім үшін жылап, қайғырып отырғанда, Құдайды еске алдым да, Ол маған көмек жіберсін деп бар ықыласыммен дұға еттім. Сол сәтте-ақ есік ашылып, бөлмеге бір адам кірді; сонда жұрттың бәрі одан шығып кетті. Оның қолында шаң сыпырғыш бар еді; ол терезелерді ашып, бөлмедегі шаң мен қоқысты сыпырып тазалай бастады.»

«Оның тоқтауын өтініп жалбарындым, өйткені қоқыстың арасында шашылып жатқан кейбір қымбат асыл тастар бар еді. »

Ол маған: «қорықпа», — деді, өйткені Ол «олардың қамын жейтін» еді.

«Содан кейін, ол шаң-тозаң мен қоқысты, жалған асыл тастар мен қолдан жасалған теңгелерді сыпырып жатқанда, олардың бәрі бұлттай көтеріліп, терезеден сыртқа ұшты, әрі жел оларды алып кетті. Аласапыран үстінде мен бір сәтке көзімді жұмдым; көзімді ашқанымда, қоқыстың бәрі жоқ болып кеткен еді. Қымбат бағалы асыл тастар, гауһарлар, алтын және күміс теңгелер бөлменің түкпір-түкпіріне молынан шашылып жатты.

«Содан кейін ол үстелдің үстіне бұрынғысынан әлдеқайда үлкен әрі әсем бір сандықшаны қойып, асыл тастарды, гауһарларды, тиындарды уыстап жинап алып, оларды сандықшаға сала берді; ақырында бірде-бірі қалмады, кейбір гауһарлардың көлемі түйреуіштің ұшындай ғана болғанына қарамастан.»

«Содан кейін ол мені: “Келіп көр”, — деп шақырды.»

«Мен сандықтың ішіне үңілдім, бірақ көрген көріністен көзім шағылысты. Олар бұрынғы даңқынан он есе артық жарқырап тұрды. Мен оларды шаңға шашып, таптаған әлгі зұлым адамдардың аяқтары құмның ішінде әбден ысқылап тазартқан екен деп ойлады. Олар сандықтың ішінде әсем тәртіппен, әрқайсысы өз орнында орналасқан еді; оларды ішіне тастаған адамның ешбір көзге көрінерлік машақаты да білінбеді. Мен шексіз қуанышпен айқайлап жібердім, сол айқай мені оятты». Early Writings, 81–83.

Джеймс Уайттың ескертпелері

«Сандық» бауырымыз Миллерге дүниеге жариялау үшін берілген Иеміз Иса Мәсіхтің екінші келуіне қатысты Киелі кітаптың ұлы ақиқаттарын білдіреді.

«Қоса берілген “кілт” оның пайғамбарлық Сөзді түсіндіру тәсілі еді — Жазбаны Жазбамен салыстыру — Киелі кітаптың өзі өзіне түсіндірмеші. Осы кілтпен бауырлас Миллер “сандықты”, яғни дүниеге арналған келу туралы ұлы ақиқатты ашты.

«Халық келе бастады, әуелде саны аз еді, бірақ кейін қалың топқа ұласты». Адвент туралы ілімді алғаш рет Миллер бауырлас және тағы аз ғана басқа адамдар уағыздаған кезде, оның әсері өте шамалы болды, әрі одан ояңғандар да тым аз еді; бірақ 1840 жылдан 1844 жылға дейін, ол қай жерде уағыздалса да, бүкіл қауым дүр сілкінді.

«Сандықшадағы өз орындарына соншалық әдемі етіп орналастырылған», «әр алуан түрі мен көлеміндегі» «асыл тастар, алмастар және т.б.» Құдайдың балаларын [Малахи 3:17], яғни адвент сенімін қабылдаған және ақиқаттың қасиетті ісінде өздерінің тиісті орындарында батыл ұстанымда тұрғаны көрінген, барлық шіркеулерден және өмірдің дерлік әрбір дәрежесі мен жағдайынан шыққан жандарды бейнелейді. Осы тәртіппен қозғала отырып, әрқайсысы өз міндетіне ден қойып, Құдайдың алдында кішіпейілділікпен жүрген кезде, «олар әлемге нұр мен даңқ шашты»; бұл тек елшілер дәуіріндегі шіркеумен ғана теңестіріле алатын еді. Хабар [Аян 14:6, 7], бейнебір, желдің қанатымен тарады, ал: «Келіндер, өйткені енді бәрі дайын», — деген шақыру [Лұқа 14:17] күшпен және әсермен кеңінен жайылды.

«Ұшып бара жатқан періште [Аян 14:6, 7.] мәңгілік Ізгі хабарды алғаш уағыздай бастағанда: “Құдайдан қорқындар және Оған ұлылық беріндер; өйткені Оның сотының сағаты келді”, — деп, көпшілік Исаның келуін және қалпына келтіруді көре отырып, зор қуанышпен шаттанды; ал кейіннен солардың өздері қарсы шығып, мазақтап, аз ғана бұрын өздерін қуанышқа бөлеген ақиқатты келемеждеді. Олар асыл тастарды мазалап, шашыратып жіберді. Бұл бізді 1844 жылдың күзіне, яғни шашырау уақыты басталған кезеңге алып келеді. Мынаны есте сақтаңдар: асыл тастарды мазалап, шашыратқан — бір кезде “зор қуанышпен шаттанған” солардың өздері еді. 1844 жылдан бері отарды солардай әсерлі түрде шашыратып, тура жолдан тайдырған ешкім болған жоқ; өйткені бір кезде ақиқатты уағыздап, соған қуанған, бірақ содан бері Құдайдың ісін және біздің өткен адвенттік тәжірибеміздегі пайғамбарлықтың орындалуын жоққа шығарған — солар болды.»

«1844 жылғы жетінші айда айтылған Түн ортасындағы үндеуден кейін бірнеше ай бойы Миллер бауырластың куәлігі: есік жабылды, келу қозғалысы пайғамбарлықтың орындалуы болды, әрі уақытты уағыздауда біздің дұрыс болғанымыз туралы еді. Содан кейін ол Advent Herald арқылы өз бауырларын берік тұруға, сабырлы болуға және бір-біріне наразылық білдірмеуге шақырды; сонда Құдай уақытты уағыздағандары үшін оларды жуық арада ақтайтын еді. Осылайша ол асыл тастар үшін жалбарынды, сонымен бірге олар үшін өзінің «жауапкершілігін» сезінді және оның «орасан зор болатынын» білді.»

1844 жылы есік жабылғалы бері шынайылардың арасына шашылып кеткен «жалған асыл тастар мен қолдан соғылған тиындар» жалған тәубеге келгендерді, немесе «жат балаларды» [Hosea 5:7.], анық бейнелейді.

«Бұрынғысынан әлдеқайда үлкенірек әрі көркемірек екінші “сандық”, ішіне шашырап кеткен “асыл тастар”, “гауһарлар” және “теңгелер” жиналған сол сандық, шашырап кеткен отардың жиналатын тірі осы шақ ақиқатының кең өрісін бейнелейді; тіпті тірі Құдайдың мөрі бар 144 000-ның бәрі де сонда жиналады. Қымбат гауһарлардың

бірде-бірі қараңғылықта қалдырылмайды. Кейбіреулері “түйреуіштің ұшынан да үлкен болмаса да”, Құдай Өзінің асылдарын жинап жатқан осы күні олар елеусіз қалмайды және тыс қалдырылмайды. [Малахи 3:16–18.] Ол періштелерін жіберіп, Лұтты Содомнан алып шыққанындай, оларды да тездетіп алып шыға алады. “Жаратқан Ие жерде қысқа іс жасайды.” “Оны әділдікпен қысқартады.” Қараңыз: Римдіктерге 9:28.»

«Топырақ пен жаңқалар, құм және әр алуан қоқыс» 1844 жылдың күзінән бері Екінші Келу іліміне сенушілердің арасына енгізілген сан алуан әрі көптеген адасушылықтарды білдіреді. Мұнда мен солардың бірнешеуіне тоқталамын.

«1. Кейбір “бақташылардың” Түн ортасындағы жар салынғаннан кейін-ақ өз бетінше ұстанған ұстанымы — жетінші ай қозғалысына ілескен Киелі Рухтың салтанатты да жүректі елжірететін құдіреті месмерлік ықпал болды деген тұжырым еді. Джордж Сторрс бұл ұстанымды алғашқылардың бірі болып қабылдады. Оның 1844 жылдың соңғы бөлігінде Нью-Йорк қаласында сол кезде басылып шыққан Midnight Cry басылымындағы жазбаларын қараңыз. Дж. В. Хаймс 1845 жылдың көктемінде өткен Albany Conference-те жетінші ай қозғалысы жеті фут терең месмеризм тудырды деді. Мұны маған сол жерде болып, сол ескертуді өз құлағымен естіген біреу айтты. Жетінші айдың жар салуында белсенді қатысқан өзге адамдар да содан бері сол қозғалысты Ібілістің ісі деп жариялады. Құтқарушымыздың күндерінде Мәсіх пен Киелі Рухтың ісін Ібіліске телу Құдайға тіл тигізу болған, қазір де солай.»

«2. Белгілі бір уақытқа қатысты көптеген тәжірибелер. 2300 күн 1844 жылы аяқталғаннан бері, олардың аяқталуына арнап әртүрлі адамдар әжептәуір көп мерзімдер белгіледі. Осылай ету арқылы олар “межелік белгілерді” алып тастап, бүкіл адвент қозғалысының үстіне қараңғылық пен күмән түсірді.

«3. Рухшылдық өзінің барша қиялқұмарлығы және шектен шығушылықтарымен бірге. Өлімнің сұмдық ісін жүзеге асырған Ібілістің бұл айласы “жоңқа” және “небір қоқыс” арқылы өте орынды бейнеленген. Рухшылдықтың уын сіміре ішкендердің көбі біздің өткен адвенттік тәжірибеміздің ақиқатын мойындады, және осы жайттың салдарынан көптеген адамдар 1843 және 1844 жылдардағы ұлы адвенттік қозғалыстарды Құдай басқарды деп сенудің табиғи жемісі рухшылдық екеніне иландырылды. Петір “жойқын бидғаттарды енгізіп, тіпті өздерін сатып алған Иеден де бас тартатындар” туралы айта келіп, былай дейді: “СОЛАРДЫҢ САЛДАРЫНАН АҚИҚАТ ЖОЛЫНА КҮЙЕ ЖАҒЫЛАДЫ”.»

«4. С. С. Сноудың өзін “Ілияс пайғамбар” деп жариялауы» Бұл адам өзінің оғаш та жүгенсіз жолында осы өлім ісінде де өз рөлін атқарды, әрі оның жүріс-тұрысы көптеген адал жандардың санасында күтіп жүрген әулиелердің шынайы ұстанымын жаман атаққа ұшыратуға бейім болды.

«Қателіктердің осы тізіміне мен тағы да көптеген нәрселерді қоса алар едім: мысалы, Аян 20:4, 7-дегі өткендегі “мың жыл”, Аян 7:4; 14:1-дегі 144 000, Мәсіхтің қайта тірілуінен кейін “орнынан тұрып, қабірлерден шыққандар”, ешбір еңбек істемеу ілімі, сәбилердің жойылуы туралы ілім, т.с.с., т.с.с.

«Бұл қателер соншалықты жан сала таратылып, күтіп тұрған отарға соншалықты табандылықпен таңылған еді, сондықтан Миллер бауырлас бұл түсті көрген кезде, нағыз асыл тастар “көзден таса етілді”, әрі пайғамбардың сөздері қолдануға әбден лайық болды: “Сот артқа шегіндірілді, әділдік алыста тұр”, т.б., т.б. Қараңыз: Ишайа 59:14. Сол уақытта ел ішінде қазіргі ақиқат ісін жақтап шыққан бірде-бір адвенттік басылым болған жоқ. The Day-Dawn кіші отардың шынайы ұстанымын қорғаған соңғы басылым болды; бірақ Иеміз Миллер бауырласқа осы түсті бермес бұрын, ол бірнеше ай бұрын-ақ өмір сүруін тоқтатқан еді; әрі өзінің соңғы жантәсілім арпалысында шаршаған, күрсінген әулиелерге олардың түпкілікті құтқарылу уақыты ретінде сол кезде болашақта жатқан отыз жылдан кейінгі 1877 жылды нұсқады. Әттең! Әттең! Миллер бауырластың түсінде осы қайғылы жағдайға бола “отырып алып жылағанына” таңданудың жөні жоқ.»

«Миллер бауырлас 1849 жылғы 22 желтоқсанда өлім құшағында көзін жұмды; бұл оның түсінде айтылған мына сөздердің орындалуы болды: “Аласапыранның ішінде мен бір сәтке көзімді жұмдым”. Бұл ғажайып орындалу соншалық айқын болғандықтан, оны ешкім көрмей қалмайды.

«Сандықша Матай 25:1–11-дегі он қыз туралы астарлы әңгімеде айқын көрсетілгендей, Миллер бауырлас дүниеге жариялаған келу ақиқатын білдіреді. [Матай 25:1–11.] Біріншіден, уақыт — 1843 жыл; екіншіден, кідіру уақыты; үшіншіден, 1844 жылдың жетінші айындағы түн ортасындағы айқай; және төртіншіден, жабық есік. 1843 жылдан бері екінші келу туралы басылымдарды оқыған ешкім де Миллер бауырластың келу тарихындағы осы төрт маңызды тармақты жақтағанын теріске шығара алмайды. Ақиқаттың осы үйлесімді жүйесі, немесе «сандықша», өз бастан кешкендерін теріске шығарып, Миллер бауырласпен бірге дүниеге соншалық батылдықпен уағыздаған нақ сол ақиқаттарды жоққа шығарғандар тарапынан быт-шыт етіліп, қоқыстың арасына шашылып тасталды.»

«Сонда қауым таза болып, “Құдай тағының алдында мінсіз” болады; өздерінің барлық қателіктерін, кемшіліктері мен күнәларын мойындап, олар Мәсіхтің қаны арқылы жуылып, өшірілгеннен кейін, “дақсыз, әжімсіз немесе сондай ешбір нәрсесіз” болады. Сонда олар “бұрынғы даңқынан он есе артық” жарқырайды». ДЖЕЙМС УАЙТ, Освего, мамыр, 1850 ж.